

Zoroaster : treurspel

<https://hdl.handle.net/1874/368192>

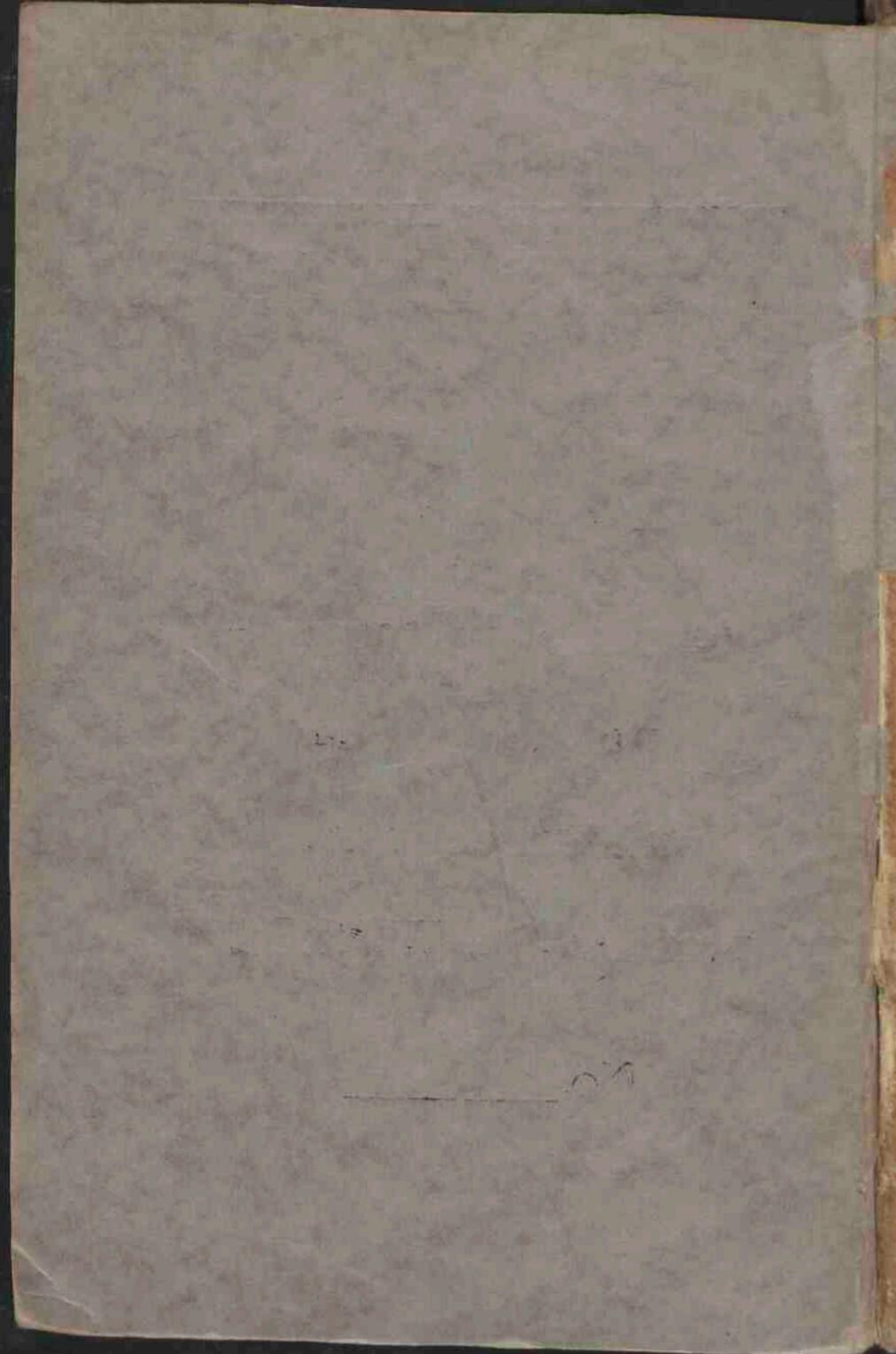
BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

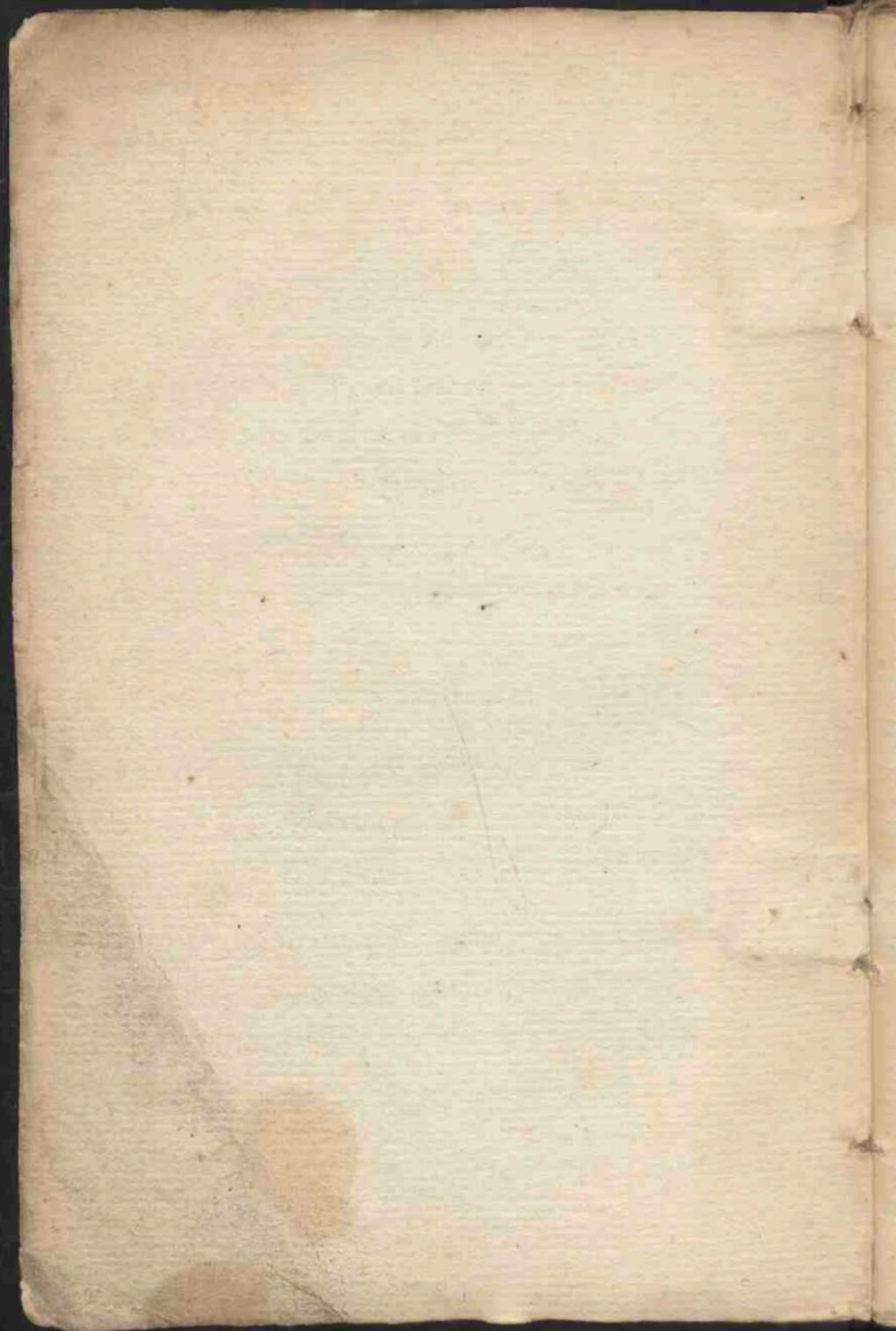

Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
prof. Dr. J. te WINKEL

No. 370^A

Dr. J. C. Winkler
N. 1076

OP DE

THE BELFRIUM

ZOROASTER,

TREURSPEL

OP DE
TYTELPRIJNT.

Wat eedlen Gryzaart zien we in zo gerust een' staat,
Met opgeheven hand, wat hem omringt verflagen?
Wat andre Gryzaart staat zo deerelyk verflagen,
Dat hy 't verschrokken oog, al siddrend', nederflaat?

't Is ZOROASTER, die, in spyt van 's Priesters haat,
De Deugd als waren grond van Godsdienst voor durft dragen;
Ons leert dat God in Deugd alleenlyk scheidt behagen,
En dat hy 't goed beschermt, en snuikt de magt van 't kwaad.

BEROSUS is 't wiens oog geen Vromen durft aanschouwen,
Die hem doet zien hoe 't heil van die op 't kwaad betrouwen,
En looze huichlaars zyn, verkeerd in tegenspoed.

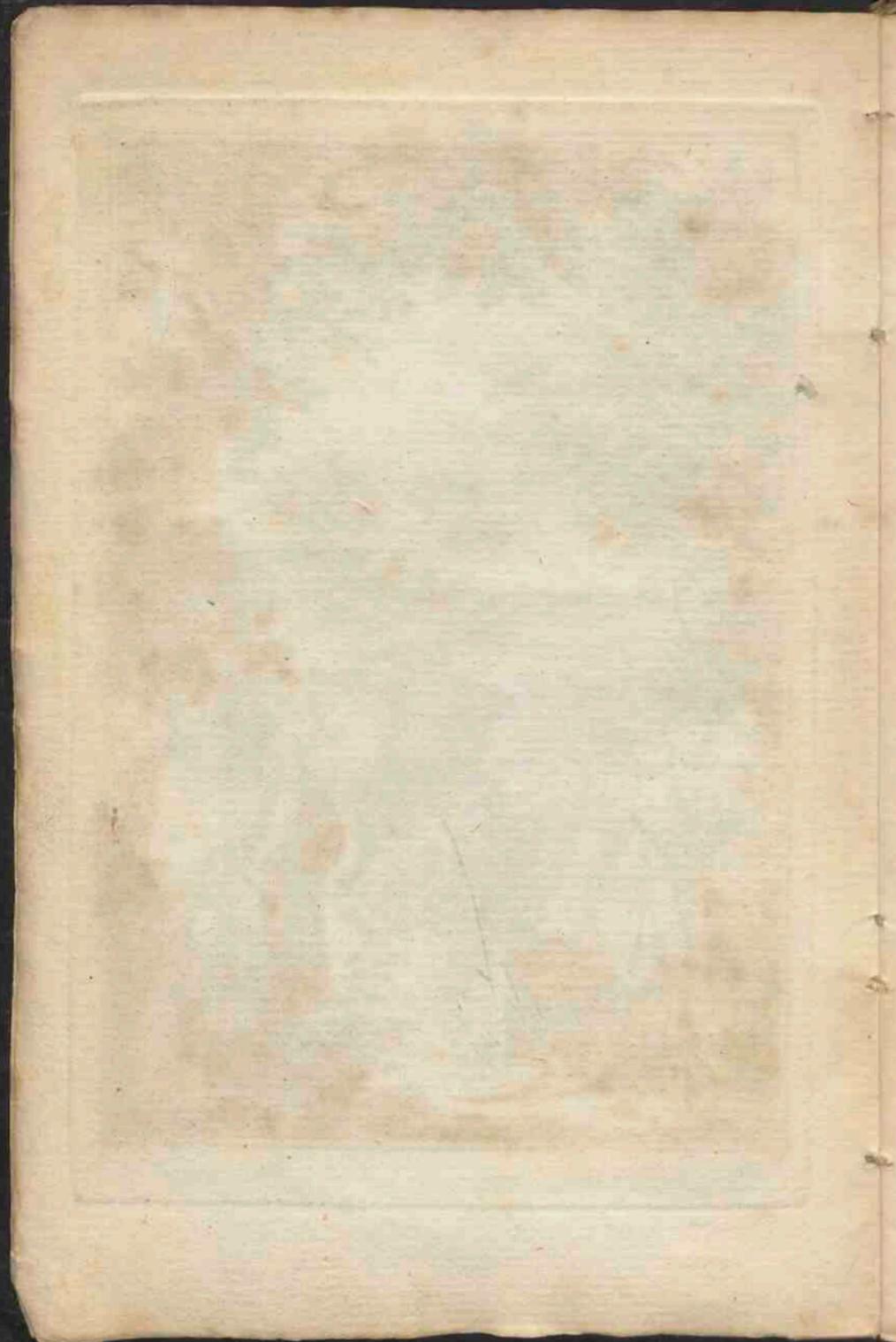
ô Zeldzaam stuk, in 't brein eens Amstelaars geboren!
Och! mogt uw Zedenleer der menschen hart bekoren!
Dan wierd de reine Deugd alom elks hoogste goed!

1768.

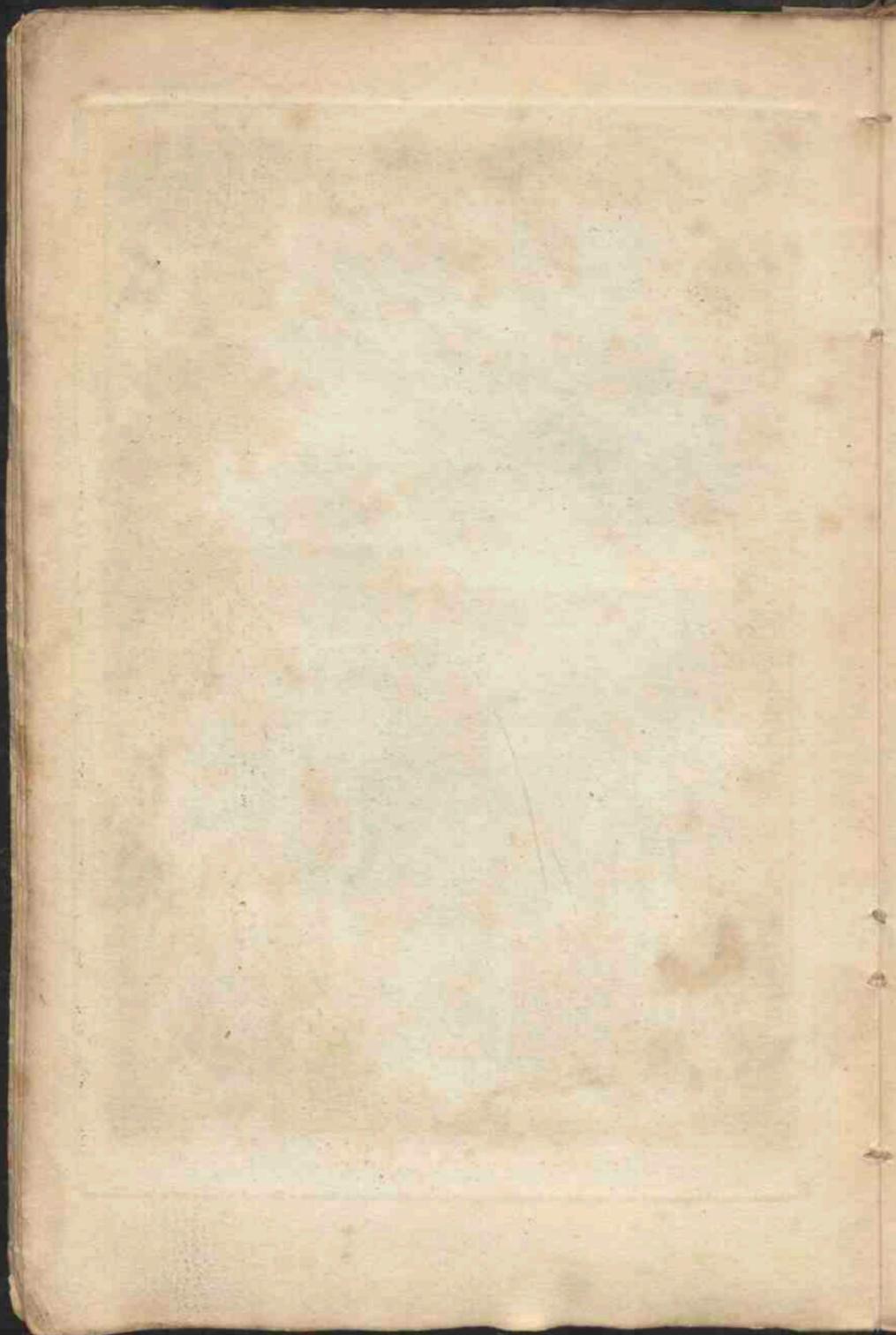
P. J. U.

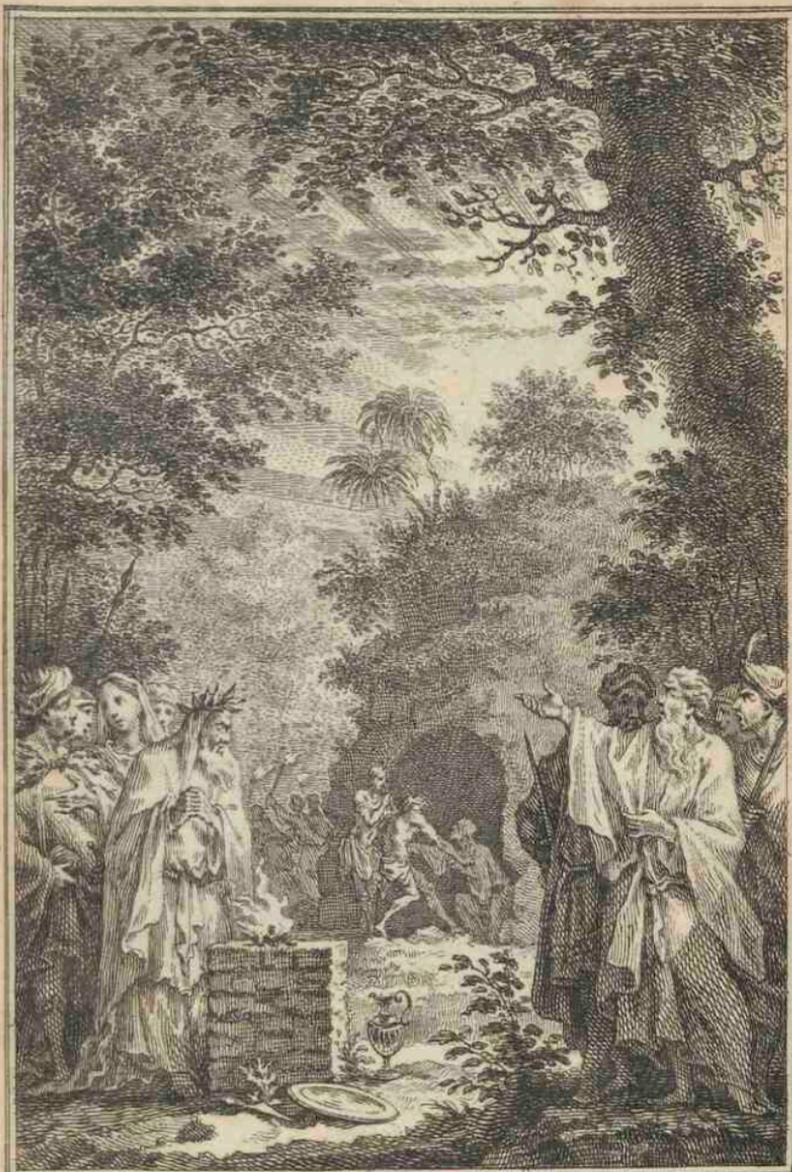
Onder de Zinspreuk
Par Penchant & par Zèle.

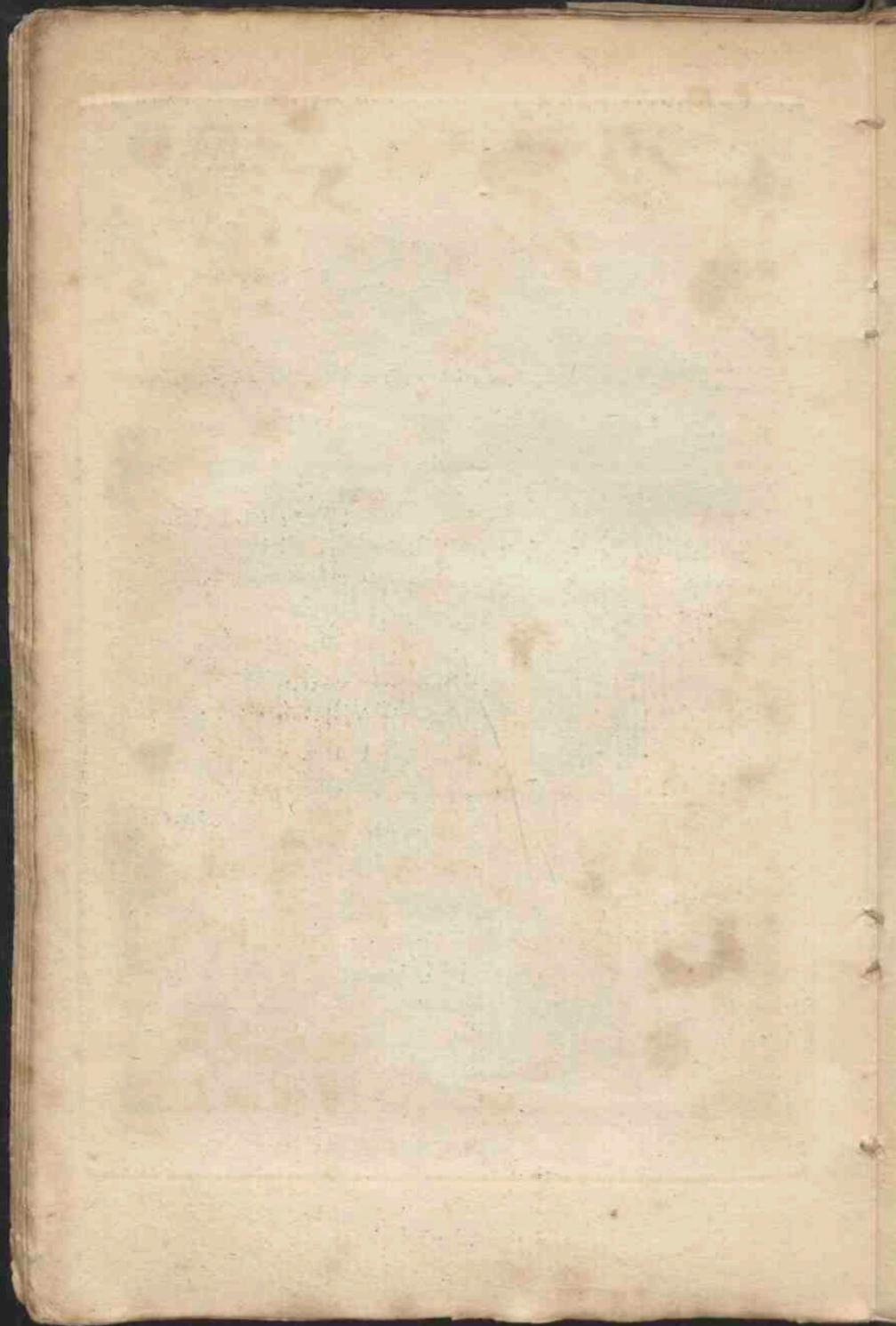

J. Fokke, inv. et fec.

D. Klippink, sculpsit.

ZOROASTER.

370^{an}

ZOROASTER,

TREURSPEL.

DOOR

J. NOMSZ.

Te AMSTELDAM,

By IZAAK DUIM, op den Cingel, tusſchen de War-
moesgracht en de Drie-Koningſtraat, 1768.

Met Privilegie.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

NO. 100

THE UNIVERSITY

1800

J. H. M. J.

AMSTERDAM

Printed and Sold by J. H. M. J. at the University of Amsterdam.

AAN DEN WELEDELEN GROOTACHT-
BAREN HEERE,

DEN HEERE

MR. GERRIT HOOFD GERRITS,

BURGEMEESTER DER STAD AM-
STELDAM, ENZ, ENZ, ENZ.

WELEDEL GROOTACHTBAAR HEER!

De eerselingen myner tooneelstukken, de eer gehad hebbende UWED. Grootachtb: niet te mishagen, en van het Publyk niet ongunstig ontfangen te worden, heb ik geen reden my over de uitgave van dezelve te beklagen. De vrindelyke aanmoediging van UWEDGrootachtb: om voort te gaan met zelfdenken, en Deszelfs afkeerigheid van gedurig Fransche tooneelstukken te zien overzetten, spoorden my aan UWEDGrootachtb: dezen mynen Zoroaster toe te wyden; en UWEDGrootachtb: deed my de eer deze toewyding gunstig aan te nemen, met beding van, vooral, my van alles wat naar eenige vleijery zweemde te onthouden; een voorwaarde die, uit UWEDGrootachtb: oprecht hart gesprooten, het lofselykst Character aanduid, 't welk door een pen meerder geschikt om te vleijen dan de myne, hier, in zwierige uitdrukkingen, lichtelyk breed zou worden uitgemeten. Doch uit den aart af keerig zynde van alle vleijeryen, hoe schadelyk my deze aangeboren zucht tot oprechtheid en vryheid van denken somtyds geweest is, zal ik de gaaf

van kunstig te vleijen anderen overlaten, terwyl ik hen de vrugt daarvan minder misgun, dan anderen my de weinige goede vrugten die ik van myne rondborstigheid wel eens geplukt heb misgund hebben. Ik smeek UWED. Grootachtb: geen bescherming af voor mynen Zoroaster: indien 'er iets goeds in word gevonden, indien 'er eenige trekken van vernuft in doorstralen, het zal zichzelve verdedigen; zo niet, een werk dat 'er van ontbloot is, zal kwalyk door een' Mecnas kunnen verdedigd worden. UWEDGrootachtb: om vriendschap te verzoeken, waar belagchlyk; naardien men hier toe geen toewyding van een werk noodig heeft. Gevoegelyker en loffelyker klinkt het UWEDGrootachtb: by deze toewyding voor vriendlyke aanmoediging te danken, en 'er by te voegen, dat deze alleen my dagelyks aanspoort om hooger trap van volkomenheid te bereiken in eene der moeijelykste kunsten. De minste menschen die men voor de boeken boven opdragten plaatst, hebben lust genoeg om den geest der kunstenaars aan te spooren: UWEDGrootachtb: die, naar waarheid gesproken, dien lust bezit, maakt 'er gebruik van, met de uiterste omzigtigheid en minzaamheid, 't welk geen kleine verdienste is.

Ik ben, met den diepsten eerbied,

WELEDEL GROOTACHTBAAR HEER!

UWEDGrootachtbaarheids Oprechte Dienaar,

Nz.

Amsteldam, den 8 Juny, 1768.

OP HET TREURSPEL
ZOROASTER,

DOOR DEN HEERE

J. N O M S Z.

Zinryke Dichter! Schrandre Geest!

ô NOMSZ, die geenen arbeid vreest!

ô Yvraar voor de Kunst! is 't waar? kan 't mooglyk wezen?

Wie is u in uw jeugd gelyk?

Een Nieuwe Vinding, weêr uit Eigen-grond gerezen?

Gy geeft van vlugheid blyk op blyk!

Thans moet de lof van AMOSIS,

Hoe hoog die ook gestegen is,

Rechtmatig voor den roem van ZOROASTER zwichten,

Hier moet BELLOY zelf met zyn' held,

Zyn' eedlen menschenvriend, die streelen kan en stichten,

In vinding zyn ter zy' gesteld.

Hier

Hier blinkt, by keurig kunstbeleid,

Gezond verstand en leerzaamheid.

Hier ziet men recht den aart der eedle zelfvernoeging;

Hier word de deugd het loon verschaft;

Hier ziet men 't grievend wee van een gerechte wroeging;

En Boosheid door zichzelf gestraft.

Leer, Sterveling! uit dit Tafreel,

Leer uit dit heerlyk Treurtooneel,

't Betrachten van uw' pligt, en 't gruwzaam eind' der boozen.

De voorspoed maake een poos hen blind;

De kans verkeert zeer ras: het heil der Godenloozen

Verstuift als golven voor den wind.

Gy middlerwyl, ó Nyvre Geest!

Geen Afgunst maake U ooit bevreesd.

Vaar voort met uw Verheevne en Schrandre Treurspeldich-

Verduur alle aangevreven smaad;

(ten.

Doe, op CORNEILLES spoor, door kunst uw' haatren zwich-

Verreer geen haters met uw' haat.

Streef

Streef onvermoeid op 't kunstspoor voort.

Gy hebt de harten reeds bekoort;

Neem ze in: opdat wanneer we op uwen Schedel hechten

Een' eerkrans, die uw kruin versier',

Elk zegg' dat Phebus zelf u moest een eerkrans vlechten,

Van eeuwig groenende Lauwrier.

PAR PENCHANT ET PAR ZELE.

A A N D E N D I C H T E R
J. N O M S Z,
W E G E N S D E U I T G A A V E V A N
Z O R O A S T E R.
Z Y N E D. T R E U R S P E L.

♫ Jeugdige Yveraar voor 't schoon, voor 't zinryk Dicht!
Men zag U, met veel roem, 't werk van BELLOY vertaalen;
Men koos U om in zang d'Oranjen Vorst te onthaalen,
Ter plaats waar kunst Apol met roem een' zetel sticht.

Dit al was waarlyk schoon, maar al die schoonheid zwigt
Voor ZOROASTER, diengy zelf bestond te maalen.
Hy moet' hier op den nyd en laster zegepraalen!
Het schoon van AMOSIS weegt voor dit schoon te ligt!

Vaar voort, vaar eenzaam voort. ♫ Ja! beschaam den Laster.
'k Hoop dat de Letterheld van vroomen ZOROASTER
Ons meer met stralen van zyn vluggen geest verligt.

Heeft braave PATER in de Kunst U onderweezen,
Deed groote STEENWYK 't ook; zy dienen dan gepreezen!
Dan zyn we aan PATER en aan STEENWYK veel verplicht!

U I T K U N S T L I E F D E.

VOORBERICHT.

Van alle de tooneelstukken door my tot noch toe behandeld, heeft geene my zo veel arbeids gekost dan deze Zoroaster. De liefde, die in byna alle tooneelstukken de hoofdzaak is, heeft in dit gehele stuk geen deel. De liefde moet, myns bedunkens, in een tooneelstuk de hoofdhartstogt zyn, of in het geheel 'er uit gelaten worden. In het onderwerp 't welk ik hier behandeld heb komt zy niet te pas, en dierhalve oordeelde ik best dezelve geheel weg te laten. Het gemis dier grootste en geweldigste onzer driften moest ondertusfchen kunstlig vergoed worden; deze vergoeding uit te denken, bragt veel zwarigheden te weeg; de groote zaak in de behandeling van een leerzaam onderwerp, is de menschen te behagen; dit is niet te doen zonder hen te verrukken, en hun aandacht gedurig bezig te houden; daar nu uit liefde een menigte aandoenlyke gevallen ontstaan, en ik deze hoofdhartstogt niet kon gebruiken, was 'er geen middel om myn onderwerp voor het tooneel behaaglyk te maken, dan een aaneenschakeling van gebeurtenissen uit te denken, die, alle op elkander volgende, den aandacht der menschen konden bezig houden. Hier omtrent ontmoette ik weder een groote zwarigheid: die gebeurtenissen moesten waarschynelyk zyn, en natuurlyk uit elkander voortvloeijen; zy moesten betrekking hebben tot myn onderwerp, en allen iets tot het hoofdoogmerk toedragen. Zo veel zwarigheden, die niet dan met ongeloofelyken arbeid en taai geduld te boven waren te komen, hebbe ik echter met vermaak doorgeworsteld. Nu geve ik dit tooneelstuk eindelyk in het licht, op hope eener gunstige beoordeeling. Ik verzoek den onpartydigen en kundigen Lezer, by 't gewaar worden myner mislagen, de bekende speuk **IN MAGNIS VOLUISSE SAT EST** (*) in het oog te houden. Een wigtige gebeurtenis binnen den tyd van drie uren te doen afloopen; geene personaadjen te doen verschynen, dan wanneer hunne verschyning hoogst noodig is; het tooneel altoos vol te houden; een geval, een handeling

vol

(*) In verhevene zaken voldoet de wil.

V O O R B E R I C H T.

vol kunstgrepen uit te denken, en het waarschynelyk en behagelyk voor te stellen; niets overtolligs te zeggen; de harten te treffen, en de menschen tevens leerzaam te onderwyzen; gedurig welsprekende te zyn, en die welsprekendheid overal te schikken naar het Character van hem die spreekt; zyn moedertaal in vaerzen, overal zuiver, en zo onbedwongen als in onrym te schryven, zonder dat 'er moeite in schynt gedaan om te rymen; nooit harde of duistere vaerzen te maken; nooit te verheven of te laag van uitdrukkingen te zyn, en overal zichzelven gelyk te wezen; ziedaar wat men heden, met recht, van een' tooneelspeldichter vordert. Hoe licht kan de schranderste hier tegen zondigen! Zou men niet billyk mogen vragen, wat schepsel heeft hart en lust genoeg om een stuk aan te vatten waaraan zo veel vast is! En wat is de belooning der weinigen die tegen zo veel zwarigheden niet opzien? Op het best genomen, een weinige toejuiching.

Niets zal my aangenamer zyn, dan wanneer ik zal mogen vernemen, dat ik aan slechts eenige der gemelde onontbeerlyke kunstregels heb voldaan. Niemand geloove dat een dichtstuk van anderen voortgebracht, het myne overtreffende, eenige afgunst in my zal verwekken; in tegendeel. Ik leef voor de kunst, en eere myne waardige mededingers. Indien 'er in myne dichtstukken eenige verdiensten zyn te vinden, zy zullen immers niets van hare waarde verliezen, door de schoonheden voorkomende in de dichtstukken van anderen. Dat de kunstenaars dan als broeders leven, dat zy elkander gerechtigheid doen, en elkander in verdiensten poogen te overtreffen; alsdan zullen zy onder elkander vermakelyk leven; zy zullen in elkanders roem en ongelukken deelen, en 'er zal voor hen allen glori genoeg te behalen zyn. Mag Zoroaster de eer genieten die Amosis heeft genooten, namelyk dat hy op ons Schouwtooneel op eenige domme berispingen, te kinderachtig om te bantwoorden, mag zegepralen; mag hy slechts zo weinige schrandere geesten behagen, als Iemant en Niemand de eer heeft zich op te mogen beroemen, alsdan zal ik my voor mynen zwaren arbeid genoeg voldaan houden; naardien de goedkeuring van eenige

V O O R B E R I C H T.

nige weinige onpartydige vernuftige lieden, van menschen die de gebreken zeggen, zonder de schoonheden te verzwigen, den roem der schryveren duurzaamst vestigt.

Verder acht ik my verplicht den Lezer eene aanmerkelyke misstelling onder het oog te moeten brengen: in het be- noemen der personaadjen, boven het eerste tooneel des vier- den bedryfs, staat NIMROD, BEROSUS, onder den naam van MERODA; men gelieve te lezen NIMROD, BE- ROSUS, AZA, onder den naam van MERODA. Kleiner drukfeilen, die geene duisterheid te weeg brengen, acht ik onnoodig hier aan te halen; de verstandige en eenigzins ge oefende Lezer zal dezelve lichtelyk gewaar worden, en verschoonen. De zulken, die, belust op letterknibblery, meerder juistheid van uitdrukkingen en netheid van spelling vorderen, dan men van eenen dichter met recht vorderen kan, voege ik, met den onsterfelyken tolk van Fenelon, dit antwoord toe.

*Een vitter stell' zyn' roem in ydel woordenziften,
En letterknibblery; wy baten zulk een stof:
De ware dichtkunst vind in 't roeren van de driften,
In vloeijsheid en kracht, haar' wezendlyken lof.*

V O O R B E E I D
PERSONAADJEN.

NIMROD, *Overweldiger van Caldea.*

BEROSUS, *Een opgeworpen profeet, raadsman en vriend van NIMROD.*

ZOROASTER, *Een wysgeer, zich onthoudende by NIMROD.*

ALORUS, *Vertrouweling, en eerste staatsdienaar van NIMROD.*

ASSUR, *Opgevoed onder den naam van CALED, en aangezien voor den zoon van ALORUS.*

AZA, *Opgevoed onder den naam van MERODA, en aangezien voor de dochter van ALORUS.*

MORAD, *Een der opperpriesteren, en vertrouweling van den profeet.*

Gevolg van NIMROD.

Gevolg von ASSUR.

Priesters.

Het volk.

Het Tooneel is in en omtrent het leger van NIMROD.

ZOROASTER,

TREURSPEL.

EERSTE BEDRYF.

*Het Tooneel verbeeld de legerplaats van NIMROD.
In het verscbiet vertoont zich een half volbouwde
stad; aan de eene zyde van het Tooneel ziet
men een' tempel, en aan de andere de ko-
ningklyke tent.*

EERSTE TOONEEL.

ZOROASTER, ALORUS, uit 's konings
tent tredende.

ZOROASTER.

Alorus, ja; 't ontwerp om andre stervelingen,
Door list of door geweld, ons dwangjuk op te dringen,
Is schrikkelyk: natuur schiep alle menschen vry,
En wil dat de eene mensch des andren broeder zy.
Ik weet wel dat de mensch, ééns in zyn' pligt bezweken,
Omdolende onderéén in onbewoonde streken,
Nadat hy de Oppermagt des hemels had gesard,
Een breidel noodig had voor zyn bedorven hart:
Men zag, naarmaten de aard' bevolkt wierd, alle dagen
Vermeerdering van kwaad, vermeerdering van plagen,
En zelfbelang, de bron der schandelykste euveldaen,
Deed velen snood de hand aan 's naasten goeden slaan;
De vromen sidderden voor 't woest geweld der snooden;
Men zag den broeder zelfs verwoed zyn' broeder dooden:

A

Dus

Dus was 't hoogst noodig voor de menschen dat elk stam
 Zich zeker hoofd verkore, en ten beschermer nam ;
 Maar als één sterfeling, door hoogmoed aangedreven,
 Voor zynen yzren staf zyn' medemensch doet beven,
 In plaats dat hy hem trouw beveiligt voor verdriet,
 Hy is der menschen plaag, der menschen schutsheer niet.
 Een heimlyke angst zal 't loon van zulk een' dwingland
 wezen,

Ja, hy, wien alles vreest, heeft all' wat leeft te vreezen ;
 Hy word gestaëg geprangd door zorg voor zyn behoud,
 En bouwt zichzely' een graf waar hy een' zetel bouwt.
 Gy, steun eens dwinglands; gy, aan Nimrods lot verbonden,
 Gy, die zo schandelyk uw pligten hebt gefchonden,
 Toen gy Berofus, dien gewaanden heilprofeet,
 Die Nimrods heerschzucht sterkt, meêdoogenloos voldeed,
 Door 't slachten van het kroost van Terag, die te voren
 Caldea fier ontrukte aan 't juk, ons land beschoren,
 Nadat Berofus zelf den held, misleid door schyn
 Van vriendschap, heimlyk had doen sterven door venyn,
 Gy, die de wroeging ziet in Nimrods hart ontbranden,
 Vreest gy niet dat ze eerlang uw hart ook aan zal randen ?
 Voelt gy, die uwen zoon, myn' waarden boezemvriend,
 Die myne lesfen acht, de deugd op 't hoogst bemint,
 Doet fryden voor een' vorst door dwinglandy verheven,
 Niet op het woord van deugd uw' smooden boezem beven ?
 Verwoede! die myn deugd en uwe gruwlen kent,
 Waarom ontbied ge my zo vroeg in Nimrods tent?
 Is 't om in eenzaamheid op 't veiligst my te slachten?
 Stoot toe!...

A L O R U S .

Verban uw vrees. Voed edeler gedachten.
 Vertrouw vry dat dit zwaard voor allen ongeval,
 Berofus wrok ten spyt, u grootsch beschermen zal.
 Gy zaagt vorst Nimrods ziel, gepynigd door verdrieten,
 In de armen van den slaap een weinig rust genieten.
 Wy kunnen, nu hy rust, eer ons de zon beschynt

Voor

Voor een' verspieters oog en oor hier veilig zyn. (ven,
 Gy weet welk een gerucht vorst Nimrods hart doct be-
 Dat naamlyk Terags kroost noch heden is in 't leven;
 En 't zal niet noodig zyn te melden hoe 't gemeen,
 't Welk Nimrods dwangjuk vloekt, alom is op de been.
 Het wil tot 's konings val verwoed het wraakz waard scher-
 pen,

En zich aan Terags zoon met blydschap onderwerpen.
 De koning vreest het volk. Berofus scherp verstaad
 Verbind den oorlogsgast aan onzen dwingeland.
 Berofus list alleen doet Nimrod noch regeeren.
 Verneem een diep geheim: de vorst zal u niet deeren,
 Schoon hy u daaglyks dreigt; hy kweekt in zyn gemoed
 Veel achting voor uw deugd, neigt min tot kwaad dan goed.

ZOROASTER.

Hoe! daar zyn dwinglandy Caldea wreed doet kwynen,
 Daar hy, als aartstiran...

ALORUS.

Hoe wreed hy u moog' schynen,
 Denk dat Berofus hem van jongs af aan gebood;
 Hy wierd geweldnaar, ja hy bleef zulks, maar uit nood:
 Berofus, om by 't volk een groote rol te spelen,
 Wist Nimrod in zyn jeugd met heerschappy te streelen;
 Bewust dat zo die held Caldea overwon
 Hy meerder voor zichzelv' dan Nimrod hopen kon.
 Die held was sterk en stout, gewoon langs 't veld te jagen;
 Wie zynen arm weêrftond wierd door zyn' arm verflagen.
 Berofus heeft door hem de magt des volks gefnuikt,
 En naderhand op 't snoodst die zegepraal misbruikt.
 Die loozaart heeft zich meer dan een monarch doen vree-
 zen, (zen:

En wil, hoe vreemd dit schyn', veel meer dan koning we-
 Hy weet hoe 't volk een' vorst licht na zyn dood vergeet,
 Maar 't eert in eeuwigheid wien 't ééns eert als profheet.
 Ik, wenschende in myn hart dien booswicht om te brengen,
 Moest hier sints twintig jaar zyn' loozen dwang gehengen:

4 ZOROASTER,

All' wat hem wederstaat moet sneuven door de kling;
 Het volk erkent in hem des hemels zending.
 Onmagtig om den schelm in 't openbaar te dooden,
 Heb ik, tot zyn bederf, in schyn hem hulp geboden.
 Gy schynt verwonderd, maar zult meer verwonderd staan.
 Ikzelf deed listig 't volk alom aan 't muiten staan.

ZOROASTER.

Hoe! gy, die Terags kroost moorddadig hebt doen snieven,
 Gyzelf verspreit de maar' dat Terags kroost zou leven?

ALORUS.

De deugden die gy voed, de Godheid die gy vreest,
 En uw rondborstigheid, bekoorden lang myn' geest;
 En nopen me, in den drang der wreedste staatsgevaaren,
 Om u myn hartsgeheim volkomen te openbaren;
 Gyzelf, gy staat gewis myn' eedlen toeleg by.
 Het kroost van Terag leeft, het wierd gespaard door my.

ZOROASTER.

Gespaard!... door u!...ô Neen! ik word door list noch logen,
 Gelyk 't verblind gemeen, zo lichtelyk bedrogen.
 Den slag, u toevertrouwd, hebt gy te wel volvoerd.
 't Is enkel zelfbelang waarom gy 't volk beroert.
 Licht doet gy Terags zoon in uwen zoon herleven,
 Om hem, op Asfurs naam, door 't volk, te zien verheven.
 Een die 't geslacht zyns vrinds moorddadig deed vergaan,
 Kan lichtlyk voor een' zoon naar eenen zetel staan.

ALORUS.

Die argwaan was voorzien, en om dien te overwinnen
 Heb ik bewys genoeg; ik ken uw schrandre zinnen,
 Uw billyke achterdocht ... ô Ramp! de vorst genaakt.
 Zyn wreede boezemplaag heeft hem te dra ontwaakt!

T W E E D E T O O N E E L.

NIMROD, ZOROASTER, ALORUS.

H NIMROD, tegen ZOROASTER. (ken.
 a! wreede, ontmoet ik u!...k Mòet u myn hart ontdek-
 De

De rust schynt, waar ik ga, zich my alom te onttrekken.
 'k Word door Berofus rede en de uwe wreed verscheurd.
 Gy beiden zyt my waard', en griesft my beurt om beurt.
 Een twyfling al te wreed doet mynen boezem zuchten!
 Gy zyt het die myn hart een Albestier doet duchten.
 Berofus vormde my tot koning; op zyn' raad
 Heb ik den grond gelegd van mynen nieuwen staat.
 Ik kende wroegingen noch dwaze tederheden;
 Men zwichte voor myn magt; ik bouwde sterke steden,
 Verslaafde listig volk by volk aan myn gebied,
 En vreesde toen, als nu, in 't hart den hemel niet.
 Berofus leerde my, op duidelyke gronden,
 Dat goden wezens zyn door 't menschdom uitgevonden,
 Om 't ruwe volk, door schrik voor eene ontzigtbre magt,
 Te dwingen tot het goed, tot heil van 'taardsch geslacht;
 En dat een schrandre geest, verr' boven 't volk verheven,
 Zich aan dien dwazen schrik geenszins moet overgeven.
 Ik volgde altyd die les, en was vernoegd; myn mond
 Heeft Terags dood gestemt, omdat hy my weêrstonde;
 En daar ik door geweld hem niet heb kunnen dooden,
 Heb ik hem, als myn' vrind, in myne tent doen nooden,
 Met vrede op 't loost geleid, en, op Berofus raad,
 In 't heimlyk door venyn opgeofferd aan myn' haat.
 Ik doodde al zyn geslacht, versloeg zyn volk volkomen,
 En voelde in 't hart geen vrees die my in 't minst deed
 schroomen.

Ik leefde naar myn' wensch: ik heb u naauw' gekend,
 Of vond myzelv' bestormd door twyfling en elend':
 Gy leert me een Hemelmagt en haar bestiering eeren;
 In 't kort, gy doet myn heil in ongeluk verkeerem.
 De geest van Terag, 't bloed van zyn rampzalig kroost
 Vervolgen me overal; myn hart vind nergens troost.
 En als ik vast besluit u eindlyk om te brengen,
 Is 't of een wondre magt uw dood niet wil gehengen;
 Ô Ja! 'k beken ronduit, een heimelyke dwang
 Houd mynen arm in toom, belet uw' ondergang.

Wat middel vinde ik best om mynen geest te stillen!
 Ach! moet Berofus leer' dus van uw' leer verschillen!
 Myn veiligheid vereischt dat hy, door veinzery,
 By 't ééns verblind gemeen der goden zendling zy;
 Myn staatsbelang vereischt dat wy die dwaling sterken...
 Maar, ach! 'k voel in myn hart myn drift hier tegen werken.

Δ Goden! zo uw magt der menschen lot bestiert,
 Waarom heb ik voorheen alom gezegevierd,
 Indien al myn triomf my doet zo deerlyk lyên!
 Verwierf ik zò veel gunst om alle razernyên
 Verwoed ten doel te staan, en, tot myn bittre smart,
 Te leven als een schelm, in weêrwil van myn hart!
 Waarom my niet verlicht of wederstreeft voordezen!
 Gy moet in uw bestier verwoede goden wezen!

Tegen ZOROASTER.

Onthef my van myn smart, geef my de rust weêrom.
 Wat moet ik denken van uw wonder godendom?

ZOROASTER.

Elendige opperheer! waarheen word gy gedreven?
 Durft gy de Hemelmagt vermetel wetten geven?
 Wilt gy dat, als de mensch een snoode daad besluit,
 Het Hemels Albestier terstond den toelig stuit?
 De hemel doet somtyds, verr' van het kwaad te weeren,
 De boosheid voor een wyl op 't aardryk triomferen;
 Opdat haar zegepraal der vromen aart beproev',
 Hen, somtyds tot hun heil, door tegenspoed bedroev';
 Maar nooit zal haar triomf een heilryk eind' bekomen.
 Zo 't ryk door u gesticht u noch niet wierd ontnomen,
 Het is omdat de hand die noch in 't ryk u spaart,
 U tot te strengere straf, al de aard' ten schrik, bewaart.
 Schonk u de hemel ooit een weinig gunstbetooning,
 Noem zyn toelating geen goedkeuring, dwaze koning!
 Zyn roede treft in 't eind' der dwingelanden hart;
 Hy wreekt zich reeds op u, door uwe onlydbre smart.

NIMROD, *ter zyde.*

Hoe fel word myn gemoed door twyfeling bestreden!

All'

All' 't geen Berofus zegt steunt op gezonde reden;
 En als ik weêr bedaard naar Zoroaster hoor,
 Komt zyn gevoelen my gantsch niet verwerplyk voor.
 Ik zie den eersten 'tvolk, door list, my onderwerpen,
 Hy deed my, tot myne eer, fomtyds het wraakzwaard
 scherpen;

De laatste wederspreekt me, en wil niet dat ik my,
 Ten koste van 's volks rust, hier veste in heerschappy,
 Veel minder dat myn vuist, om niets in 't ryk te schroomen,
 Myn medesterfings bloed meêdoogenloos doe stroomen;
 Dit is beminnelyk: maar, ach! Berofus vleit
 Op 't kunstigst myn gemoed; zyn groote schranderheid...
 Maar Zoroasters deugd moet ik die min waarderen!

Na een weinig gepeinsd te hebben.

Ik ben te verr' gegaan om nu te rug te keeren.
 Ik heersch. Berofus raad vormde eerst myn nieu wig gebied,
 En volg ik nòch zyn' raad, ... 't is zonder wroeging niet!
 Hy won het blind gemeen door menig kunstvertooning;
 Hy blyv' hier hemeltolk, en ik, ik blyf hier koning.
 Ach! dat zyn schranderheid myn boezemsmart verdreev'!...
 Dat zyne raad in 't eind' de rust my wedergeev'!

Tegen ZOROASTER.

Uw taal behaagt myn hart; maar door uw' raad te hooren
 Ging myne nieuwe rang, licht nevens my, verloren.
 Gy weet hoe 't morrend volk, gantsch razende en verwoed,
 Een' valschen Terags zoon vermetel leven doet;
 'k Moet zorgen voor myzelv', en heb my niet verheven,
 Om op één' dag 't bewint weêr uit myn hand te geven.

Tegen ALORUS.

Ik wacht uw' dappren zoon, wiens yver voor myn staat
 Gestadig waakt, en 't heir myns vyands gadeslaat.
 Ik hoop, door hem alleen, deez' dag noch, op te sporen
 Hem die door valsch gerucht de rust myns ryks durft stoor-
 Ik spoei my tempelwaarts, opdat Berofus my (ren.
 Door wyze taal vertrooste in alles wat ik ly'.

Hy gaat in den tempel.

ZOROASTER,
DERDE TOONEEL.

ZOROASTER, ALORUS.

ZOROASTER.

O nzalige ! ach ! zoek troost by de oorzaak uwer plagen !
Ga, tree een' tempel in die, door uw' gunstlings lagen
Voor dezen muur gesticht, alleenlyk dient om 't volk
Te lokken tot den dienst van uwen hemeltolk !
Zyn eind' zal schriklyk zyn...

ALORUS.

Wy zien den dag genaken.

Ik moet u door bewys myne onschuld kenbaar maken.
De tyd eischt spoed. Gy weet, gy hebt zulks meer verstaan,
Dat Terag niet terstond de dood heeft ondergaan,
Toen hy 't yeny, op last van Nimrod hem geschonken,
Of op Berofus last veeleer, had ingedronken ;
Hy leefde na dien dronk tot op den tweeden dag.
In 't eind', toen hy de dood gewis genaken zag,
Sprak hy, my ziende alleen omtrent zyn legerstede,
,, Alorus, ik gevoel de kracht nu van uw rede :
,, Ach ! had ik, op uw' raad, door nutte veinzery,
,, Berofus list gesterkt, en Nimrods heerschappy
,, In schyn met kracht beschermd, ik had mischien nadezen
,, Den dwingland en zyn' vrind ééns doodlyk kunnen we-
zen.
,, Noch heden zou myn arm... Maar heden is 't gedaan ;
,, Myn lichtgeloovigheid doet al die hoop vergaan.
,, Maar gy, voldoe, nu 't lot een' schelm doet triomferen,
,, Den laatsten wil uws vrinds : ik zal niet veel begeeren :
,, Gy veinst ; doch 't is uit nood : ik weet gy hebt geen magt,
,, Nu alles onder 't juk van Nimrod is gebragt, (ken ;
,, Om 't menschdom, wreed verslaafd, op zyn' tiran te wre-
,, De dwingland zal gewis myn kindren doen doorsteken,
,, Opdat myn bloed hem nooit ontruste in 't hoog bewint ;
,, Ach ! spaar hen, my ter wrake ; aanvaard dit merk, myn
vrind".

Hy

Hy zweeg, en deed my hem gezwind een boomschors ge-
 Waarin hy met zyn' dolk dees teekens heeft gedreven. (ven,
 De goden die gy eert verschaffen my myn straf,
 Indien my Terag zelf dit merk niet overgaf!
 Als Nimrod en zyn vriend dees teekens eens beschouwden,
 Zy zouden die terstond voor die van Terag houden;
 Zy zullen ze éénmaal zien, en siddren. Ken me alsdàn.
 Beschouw dees teekens, zie den waren zin daarvan.

ZOROASTER, leest.

*Caldea! niemant kan myn kindren u ontdekken,
 Dan by die u dit merk vertoont van myne band:
 Alorus zal hun borst des dwinglands zwaard onttrekken.
 Hy wreek', door hen, myn dood, en u, myn vaderland!*

TERAG.

„Wat sterke twyfeling is in my opgerezen?
 „ô Hemel! laat uw hand hier myn geleidster wezen!”
 Wat is uw toeleg voorts?

ALORUS.

Den vorst ten dienst te staan,
 Hem van Berofus juk, door uwe hulp, te ontslaan.
 Zodra die booswicht eens verstrikt is door myn lagen,
 Zal zich de koning als 't een' koning voegt gedragen:
 Hy zal, zich schikkende, op myn' raad, naar uw raad,
 Niet langer dwingland zyn, maar vader van den staat.
 Versterk myn groot ontwerp: men weer' 't gezag der
 snooden,
 Men bied' de vromen hulp, de koning vreez' de goden.
 Vermag der bozen raad veel op een groot gemoed,
 De raad der vromen neigt het lichtlyk tot het goed'.

ZOROASTER.

Uw deugd, door my verdacht, doet gy my eindlyk achten.
 Gy moogt van myne zyde een sterke hulp verwachten.
 Gy zoekt niets voor uzelv'. Maar meld my waar het kroost
 Van Terag zich verbergt?

ALORUS.

Ach! zie in my zyn troost.

Zie Asfür, Terags zoon, in dappren Caled leven.
 'k Heb Terags dochter juist den zelfden naam gegeven
 Dien myne dochter voerde; en zy, wier deugd elk roemt,
 En waarlyk Aza heet, word Meroda genoemd.
 Toen hy, dien ge in ons land voor heilprofeet ziet spelen,
 My zyn vertrouwen schonk, my heimlyk dorst bevelen
 De dood der kinderen, wierd door de dood myn zoon,
 Myn Caled, my ontrukt. Het wys bestier der goën,
 Dat eeuwig myn gemoed tot eerbied op zal wekken,
 Deed Caleds droeve dood myn wit ten voordeel strekken:
 Myn zuster nam tot zich myn dochter, en daarna
 Droeg Aza haren naam, den naam van Meroda.
 'k Hield Caleds dood bedekt, deed Asfür Caled heeten,
 En heb den heilprofeet in 't heimelyk doen weten
 Dat ik, om 'tryk van vrees voor Terags bloed te ontflaan,
 De kindren had ontzield, en dus zyn' wensch voldaan,
 En dat de Tigrisstroom de lyken hield besloten.
 Berofus acht my hoog; hy waant het bloed vergoten
 Der zuigelingen; en, niet denkende op bedrog,
 Beraad hy zich gestaeg met my, vertrouwt my nõch.
 Nu Caled twintig jaar zyne afkomst is verzwegen
 Doe ik in 't heimelyk het gantsche land bewegen,
 Door listig een gerucht te strooijen onder 't volk
 Dat Asfür is ontrukt aan Nimrods scherpen dolk.
 De stam van Terag, door zyn dood geheel bezweken,
 Durft op dat los gerucht het hoofd weër opwaarts steken.
 Berofus fiddre vry; 't is uit met zyn bewint,
 Indien die stam éénmaal een hoofd in Asfür vind.

ZOROASTER.

Gy moet, om Caleds hart tot yver op te wekken,
 Hem heimlyk dezen dag zyn' waren naam ontdekken;
 Maar dat hy toch voor elk dat groot geheim verzwyg',
 Men maak' dat Aza niets daarvan te weten kryg'.
 Hy zwyg' tot beter tyd. Ik zal uw' toelieg sterken,

En

En Nimrods heil en 't heil van 't vaderland bewerken.
 Verfterken we in den vorst de knaging die hem kwelt;
 Men make allengs zyn hart afkeerig van geweld.
 Laat ons niet door verraad hem van den zetel weeren;
 Verbetren wy zyn hart, laat hem als 't voegt regeeren:
 Dat hy Berofus vliede, en Asfur, dien hy mint,
 Verklaar' tot erfgenaam van 't nieuw gevormd bewint.

ALORUS.

Gy merkt myn' toeleg klaar. Ik zal omzigtig wezen:
 Dekoning hebb' van 't volk noch Asfur iets te vreezen.
 Ik zorg voor aller heil. 'k Wil dat de muitery
 Op Asfurs naam ontstaan ons allen heilzaam zy.
 De held voor wien men muit moet zelf het volk betoomen.
 De tempelpoort gaat op. 'k Zie Nimrod herwaarts komen...
 Ik zie dat Asfur ons van de andre zy' genaakt.

V I E R D E T O O N E E L.

ZOROASTER, ALORUS, ASSUR, *onder den naam
 van CALED. NIMROD, BEROSUS, MORAD.
 Priesters, en gevolg van CALED.*

NIMROD, *op de trappen des tempels,
 tegen BEROSUS.*

Daar is de jonge held, die voor ons beiden waakt.
 Gy, laat niets onbezocht om door uw list te ontdekken
 Hem die door valsch gerucht de muitzucht op dorst wek-
Tegen CALED, naderende. (ken.

Wel, Caled; weet gy iets? Hoe staat het by 't gemeen?
 CALED.

Vorst, Terags woeste stam hoopt op 's helds zoon alleen.
 De maar' dat Asfur leeft doet aller moed herleven;
 En, ondanks al myn vlyt, is my bedekt gebleven
 Wat vyand van uw rust en nieuwgevormden staat
 De dolle muitzucht voed in uwen onderzaat.
 De stammen door uw magt tot noch toe onbesprongen,
 Tot onderwerping door uw volk noch niet gedwongen,
 In

In nyd en woede ontvonkt dewyl ze u heerſchen zien,
 Bevreesd dat ge ook eenmaal als vorst hen zult gebiën,
 Bedoelen uw bederf, en durven ſtoutlyk zweeren
 Met yzer in de vuist uw benden af te keeren;
 En, opdat door uw' val hun vryheid veilig zy,
 Staan zy licht in het kort den ſtam van Terag by.
 Zy dreigen heimlyk u en uwe ſterke wallen.
 Doch denk vry dat ik eer' door 't zwaard zal nedervallen,
 Eer' dat myn oog beſchouw' hoe 's muitelings geweer
 Uw nieuw gebouwde ſteën verwoed in puin verkeer'.

NIMROD.

Wy kennen Caled, ja! Hy, nooit den ſtryd ontvloten,
 Is trouw aan zynen pligt, zyn' koning en zyn goden.
 Ik dank uw zorg voor my in dees geſteltenis.
 'k Zal toonen dat myn hart daaraan gevoelig is.
 Laat ons alleen.

V Y F D E T O O N E E L.

NIMROD, BEROSUS, ZOROASTER, ALORUS,
 MORAD. *Priesters.*

NIMROD, *tegen* ZOROASTER.

Gy ziet my weêr bedaard verſchynen;
 Berofus rede alleen deed al myn ſmart verdwynen.
 Laat myn gemoed in rust. Kom, laat ons in myn tent
 Beramen wat tot heil van 't ryk dient aangewend.

BEROSUS.

Ik volg op 't oogeblik.

NIMROD, ALORUS en ZOROASTER gaan in de
tent, MORAD en de *Priesters* willen in den tempel
 keeren, doch worden door BEROSUS wederhouden.

T R E U R S P E L. 13
Z E S D E T O O N E E L.

B E R O S U S , M O R A D . *Priesters.*

B E R O S U S , *tegen de Priesters.*

Gy, dienaars myner wetten!
't Is heden meer dan tyd op 't oorlogsvolk te letten.
Houd, voor uzelfen, my en Nimrods staatsbelang,
Het krygsvolk, door de vrees voor goden, in bedwang.
Gaat heen. Gy, Morad, blyf.

De Priesters vertrekken, waarna BEROSUS vervolgt.

Myn vrind, gy moet my hooren.

Zie eindelyk het uur, het heugchlyk uur geboren,
Waar in ik, door uw hulp, en myne veinzery,
Het hoofd zal treffen van myn trotsse weêrparty.
'k Zie Zoroasters leer' de myne wederstreven;
De vorst begint die leere alree' gehoor te geven;
Gy ziet hem somtyds reeds tot wroeging overslaan,
En neemt die de overhand, dan is 't met ons gedaan.
't Is waar, ik doe hier 't volk voor myne wondren zwichten,
Maar Zoroasters nyd kan 't oog des volks verlichten.
Hy is gevarelyk. 't Is noodig dat hy sterv';
't Is beter dat ik hem, dan dat hy my bederv'.

Gy weet hoe hy, noch naauw' voor ons gezigt gekomen,
Het hart van Ninrod heeft door loosheid ingenomen;
Hoe hy door kracht van taal dien trotsen heeft bestiert,
En hoe hy eindelyk myn mededinger wierd.

Hy drong in ons geheim!... Wy zyn gewis verloren,
Indien de koning naar zyn' raad alleen wil hooren.

Gy weet dat ik voor lang des loozaarts val besloot;
Thans breng ik eindlyk hem, door Ninrod zelf', ter dood,
Indien gy, die my steeds in u een' vrind deed vinden,
Niet aarzelt om dat stuk u met my te onderwinden.

M O R A D .

Gy kent myn' stouten aart, myn trouw is u bewust:

Wees

Wees altyd, als voorheen, op beiden gantsch gerust.
 Myn grootheid steunt op de uwe; en ik zou dus nadezen,
 Verviel eens uw gezag, niet meer uw zending wezen.
 Gy weet hoe trouw ik steeds uw list ten dienste stond;
 Hoe ik, om uw belang, verborgen in den grond,
 In 't grot waar 't volk den wil der goôn tracht na te sporen,
 Hen myne stem, als die van 't godendom, deed hooren:
 Hoe dikwerf heb ik dus het blind gemeen geraên
 Op u, als 's lands profeet, eerbiedig acht te slaan?
 Gy zaagt het volk verbaasd voor uwe voeten knielen,
 En deed wat u weêrftond door 't razend graauw ontzielen.
 Dat hy die u weêrstaat gedoemd zy door myn stem,
 Als door die van de goôn: het volk ontziele hem.

BEROSUS.

Uw raad waar' goed, indien des loozaarts nieuwe zeden
 Niet door een deel van 't volk reeds wierden aanbeden;
 Hy krygt veel aanhang, en de strenge gryzaart weet
 Hoe ik my opwierp en noch speel voor 's lands profeet.
 Zyn schranderheid deed hem myn listen klaar doorgronden.

Hy kent het menschlyk hart, en weet dat looze vonden,
 Waardoor men 's menschen geest verblinden kan door
 De steunfels van 't gezag der volkverleiders zyn. (schyn,
 Ik moet om, zonder vrees voor my, hem wis te ontlyven,
 Voor 't oog van Nimrod vrind van Zoroaster blyven,
 Schoon ik zyn leer' weêrspreek. Hoor eindlyk myn besluit:
 Gy weet waarom dit heir hier stand houd; alles muit,
 En roept dat Terags zoon den moorddolk is ontkomen;
 (Een mare uit Terags stam, bezwaarlyk in te toomen,
 Gesproten, om, ter wraak van zyn verraden hoofd,
 Vorst Nimrod van zyn heir en ryk te zien beroofd:)
 Bedienen we ons, myn vrind, van deze omstandigheden,
 Zo gunstig om een list tot zyn bederf te smeden:
 Men breng' myn' vyand in verdenking dat de stem
 Der dollen muitery alleen ontftond door hem.
 Draag zorg dat dit gerucht den koning koom' ter ooren.

MORAD.

Ik waag voor uw belang myn hoofd, gelyk te voren.

BEROSUS.

Gy waagt uw hoofd voor my, maar ook voor u metéén.

Blyve ik profet, gy blyft myn zending, als voorheen.

Ik ga den koning zien. Gy, tracht door looze treken

Den eerbied in het volk te mywaarts aan te kweeken;

Men voede om myn gezag de domheid in het volk.

Een schrandre geest belacht profet en hemeltolk.

Einde van het eerste bedryf.

Z O R O A S T E R ,
T W E E D E B E D R Y F .

Het Tooneel verbeeld de tent van ALORUS, van binnen.

E E R S T E T O O N E E L .

GALORUS, *alleen.*
 O Goden van myn land! 't was dan uw welbehagen
 Eèn' sterfing, ons gelyk, den fcepter op te dragen!
 Wy zwichten voor uw magt, en eeren zyn gebied;
 Maar waagt der menfchen heil aan éénen sterfing niet.
 Regeert den geest van hem dien gy hier doet regeeren;
 Hy eere uw hoog befier, gelyk wy 't zyn' hier eeren:
 Opdat de magt door u gevormd ter heerschappy
 Op de aard' der vromen troost, de fchrik der boozen zy.
 Befchermt myn grootsch besluit, doet myn ontwerp ge-
 lukken, (rukken.
 Om Nimrods geest den boei der ondeugd gantsch te ont-
 De wroeging baart zyn ziel alree' de wreedfte pyn...
 Doet myne deugd de bron van zyn genezing zyn!

T W E E D E T O O N E E L .

ALORUS, ASSUR, *onder den naam van CALED.*

MALORUS.
 Myn Caled, nader my. Gy hoort den staatsstorm loeijen;
 Gy ziet van dag tot dag de staatsgevaren groeijen;
 Licht zal een monarchy, noch naauwelyks ontftaan,
 Door ons geweld befchermd, haast door geweld vergaan.
 De hemel heeft uw hart met moed en deugd befchonken,
 En 't voegt me in nood uw' moed en deugd op 't fterkst te
 ontvonken.
 Uw vorst, uw boezemvrind, de fteun van uwe jeugd,
 Hangt heden gantschlyk af van uwen moed en deugd.
 Ik eisch een fterke proef van beiden vóór uw' koning;
 Ik

Ik eisch voor hem en my de sterkste trouwbetooning.

C A L E D.

Wat trouwbetooning eischt ge, en welk een sterke proef...
Myn vader, dat uw taal voor 't minst my niet bedroev'!
Gy zaagt altyd myn vuist myn' konings recht verweeren.
Een ander, durvende ooit van my die proef begeeren,
Wierd lichtlyk op dien eisch gewisse straf bereid;
Maar gy verdooft myn toorn, en wekt myn tederheid.
De roem van 't geen myn arm, aan 't hoofd der helden-

drommen, (men,

Verricht heeft voor myn' vorst, is reeds zo hoog geklom-
Dat niemant, zonder my te hoonen, twyflen kan
Of ik verflaauwen zal, ter gunst van 't muitgespan.

In 't kort; tracht gy myn' moed tot grootheid aan te spoo-

ren,

Doe my van sterke proef noch trouwbetooning hooren;
Maar zeg: Myn zoon, ga heen; de wraak roept u te veld:
Beproof uw' sterken arm op 's vyands kryggeweld.

A L O R U S.

Ach! mogt uw arm min sterk, uw geest bedaarder wezen!
Uw arm doet my thans niets, uw drift doet me alles vree-

C A L E D. (zen.

'k Weet dat ik driftig ben; maar 't is die drift alleen
Die Nimrod, meer dan ééns, behouden heeft voorheen.
't Is waar, 'k ben woest van aart; maar tot den dag van
heden

Leefde ik alleen by volk, dat, ruuw van aart en zeden,
Verhit op moord, en roof en wilde dieren jagt,
In niets zyn glori stelt dan in zyn lichaamskracht,
Vernoegend' zich alleen met knods of scherpe klingen,
Geklemd in de yzren vuist, elkaër den buit te ontwringen;
Dit 's myner vrinden aart, en ik verschil van hen
In niets wat hen betreft dan dat ik sterker ben.
Myn groote lichaamskracht doet hen myn wenken eeren.
Sints Zoroaster hier ons volk de deugd kwam leeren,
Gevoelde ik dat zyn tong, tot myn verwondering,

B

Door

Door kracht van taal myn hart op 't zagst door de ooren
ving:

Ik acht den gryzaart hoog, ik acht Berofus mede;
Hun leere is niets in 't veld, hoe heilzaam in de vrede:
Dees zetel, naauw' gevormd, gevest in menschenbloed,
Word door geen redekracht, maar heldenkracht behoed.

A L O R U S.

Ik weet het nut der kracht voor stoute heldenscharen,
Dat een geweldnaar door geweld zich moet bewaren,
Dat kracht van rede een' troon gevormd door overmagt
Min ter bescherming dient dan sterke lichaamskracht,
En dat een oorlogsman, die zich slechts moet doen vree-
zen,

Om te overwinnen juist geen wysgeer dient te wezen;
Maar in den held wiens wenk de krygsknecht gaê moet
slaan

Dient rede, lichaamskracht en moed gepaard te gaan.
Een heirvoogd sterk en stout, doch wild, en zonder oor-
deel,

Bezit zyn' heldenmoed en krachten zonder voordeel.

Beschouw in uwe drift uw grootste vyandin;

Waardeer de reden meer, waardeer uw driften min.

Beloof me, indien gy wilt dat ik u in 't vertrouwen
Een wigtig staatsgeheim gerustlyk zal ontvouwen,
Waar door ge uw' vorst behoên, uzelv' vereeren zult..

C A L E D.

'k Weet wat gy vergen zult. Voldoe myn ongeduld.

Hoe groot myn drift ook zy wanneer ik slaan 't woeden,

Ik zal, kan ik hier door myn' vrind en vorst behoeden,

Myn drift, hoe zwaar 't my vall', groothartig wederstaan,

Te meer om uwen wil gehoorzaam te ondergaan.

A L O R U S.

Myn Caled! ... „Hemel! ach! ik voel myn leden beven!”

Ach! zoud ge uw woeste drift, op myn bevel, weêrstre-
ven!

Maar ik vertrouw uw deugd: gy zyt oprecht van aart;

Gy

Gy hebt de zuivre trouw steeds in uw hart bewaard:
 Maar onvoorziene ramp kan licht een drift verwekken...
 Ach! zweer my dat gy nooit aan iemand zult ontdekken,
 Zelfs aan uw zuster niet, het geen gy uit myn' mond...

CALED.

Welaan, ik zweer het u. Gy hebt myn hart gewond;
 Het voelt voor 't eerst de kracht van een angstvallig vrees-

zen.

Die vrees, die ik my schaam, my onbekend voordezen,
 Word, 't zy uw rede die op 't spoedigst tegenga,
 Licht de oorzaak dat ik straks op 't felst aan 't woeden sla.

ALORUS.

Ik doem uw woede, ik eisch alleen bedaarde zinnen.
 't Is tyd dat zulk een held zichzelf' leere overwinnen.
 Gy weet welk een gerucht het gantsche land beroert;
 Gy ziet wat liefde 't volk tot Terags wraak vervoert...
 Wat zoud gy wel bestaan zo ik u wist te ontdekken
 Wie in het hart des volks de miltzucht op dorst wekken?
 Zoud gy wel, op myn' wil, tot welzyn van ons land...

CALED.

Ik zou op 't oogenblik hem dooden met myn hand,
 En dus, door hem voor 't oog der benden neêr te vellen,
 De rust in 't siddrend ryk, tot Nimrods rust, herstellen.
 Hoewel ik Terags lot en 't jammerlyk elend'
 Van zyn rampzalig kroost, (door 't gantsche land bekend,)
 In myn gemoed beklag, vorst Nimrod is myn koning,
 En heeft voor zyn bedryf een billyke verschooning:
 't Was nuttig voor den mensch, door velen kwaad bestierd,
 Dat slechts één dapper hoofd zyn vorst, en schutsheer
 wierd. (ven.

Held Nimrod wierp zich op, heeft zich tot vorst verhe-
 't Was billyk dat hy doodde all'wie hem dorst weêrstreven.
 De dood van Terag was hoogst noodig voor den staat.
 Het kwaad verricht tot heil der volken is geen kwaad.
 Doch, 't zy daarmee zo 't wil, men zal my eer' zien sterven
 Dan dat ik ooit myn' vorst in nood myn hulp doe derven.

Heeft Nimrod voor den staat een kwade daad verricht,
 Hy is den goôn alleen des rekenschap verpligt.
 Ik, in Berofus leer', van jongs af, onderwezen,
 Hoorde altoos my de trouw voor Nimrod aangeprezen;
 En Zoroaster, die Berofus heimlyk doemt, (roemt.
 Weêrspreekt den koning wel, maar heeft myn trouw ge-
 lik zweer by al de goôn die Nimrods zetel schragen
 Dat, wie door vals gerucht zyn' zetel duft belagen,
 Het volk oproerig maakt, en toelegt op zyn' val,
 Zodra ik hem ontdek', myn arm hem dooden zal.

ALORUS.

Hy is in myn geweld. Uw yver zal verkeeren
 Als gy dien muiteling door my zult kennen leeren...
 Ach! Caled...

CALED.

Spreek ronduit. Ge ontvonkt myn razerny!
 Doe my den snooden zien; eer ik...

ALORUS.

Zie hem... in my!

CALED.

(vader!

Helpt goden! Gy! ô Smart! ô Droefheid! Gy! Myn
 Myn bloed verstyft van schrik! Hoe! Gy, een ryksverrader!
 Een muiter!... Hemel! ach! dat my uw bliksem treff',
 En my van al de drift die my bestormt ontheff'!

ALORUS.

Verdenk myn deugden niet. Ontzie myn gryze haïren.
 Denk aan myn tedre zorg voor uwe kindsche jaren.
 Ken my... Ach! ken uzelv'. Beschouw uzelv' niet meer
 Als Caled, wien de dood my heeft ontrukkt welcer...
 Heb deernis met uzelv'... Zie myne tranen stroomen...
 Gy zyt...

CALED.

Volëindig! Spreek!

ALORUS.

Uit Terag voortgekomen!

ASSUR, *in de armen van ALORUS vallende.*

Ach!...Hemel!...

ALORUS.

Asfur, ach!...Myn Asfur! Terags zoon!
 Herleef wêer in myn' arm. 't Wierd eertyds my geboon
 Meêdoogenloos den draad uws levens af te snyden;
 Maar ik, in 't hart geraakt door teder medelyden,
 Heb u met dezen arm voor 't moordgeweer behoed.
 Myn zoon, myn waarde zoon, hervat uw' heldenmoed!
 Ons leven hangt 'er aan. Blyf Caled, als voordezen,
 Tot dat ik by den vorst u Terags zoon doe wezen...
 Uw zinnen, door myn reên te schielyk aangetast,
 Door 't hooren van uw' staat te deerelyk verrast,
 Zyn heden onbekwaam my verder aan te hooren.
 Vaarwel! 't Voegt u 't geheim, gy zwoert my zulks, te
 smooren.

Verberg uw drift. Gy zult noch dezen dag verstaan
 All' 't gene ik eertyds heb, en 't geen nu dient gedaan.

D E R D E T O O N E E L.

ASSUR, *alleen.*

Ach! my, elendige! ach!...Hoe! Terag is myn vader!
 Myn arm verdedigt dan zyn' moorder, zyn' verrader;
 Wiens heerschzucht, zo verwoed tot moorden uitgespat,
 Den last tot myne dood ook reeds gegeven had!...
 Rampzalige! aan wat zy' ge uzelv' ook moogt beschou-
 wen, (wen!

Waarheen ge uwe oogen wend, 't voed all'uw misvertrou-
 zou my myn vader ook verzaken, om zyn' zoon,
 Voor Asfur aangezien, te dringen in den troon?
 Maar waarom durft hy dan een proef van trouw begeereft
 Voor hem en Nimrods heil!... Ach! waar zal ik my keeren!
 Zyn' koning trouw te zyn, een oproer doen ontstaan,
 En roemen op de deugd, ... hoe kan dit samen gaan!
 Hoe word myn bange ziel door drift op drift bestreden!

Afgryfelyk mengeling van tegenfrydigheden,
 Hoe ge ook uzelve ontwind, hoe uwe ontwarring zy,
 Uwe uitflag kan niet zyn dan doodelyk voor my!
 Bedroog me Alorus, goôn! dan vind ik in myn' vader
 Een' fchelm, een' muiteling, een' fnooden ryksverrader;
 En zo het waarheid is 't geen hy te kennen gaf,
 Dan eischt myn bloed van my den pligt der bloedwrake af.
 De pligt der bloedwrake!... Ach! wien moet myn vuist
 doen fterven!...

Dees dag doet my myn' vorst of mynen vader derven!
 ô Gadeloos verlies! De vorst heeft me in myn jeugd
 Gelyk zyn' zoon bemint, gevormt ter heldendeugd...
 ô Stem der dankbaarheid! Ik kan u niet verfmoooren!
 Maar welk een tedre ftem doet zich voor Terag hooren!
 Ach! een onzigtbre hand grypt mynen boezem aan,
 Terwyl me een fterke ftem dees woorden doet verftaan:
 „Uw vader is ontzield, men heeft u niet bedrogen”.
 Wat zagte tederheid perst tranen uit myne oogen!...
 Help Hemel! 'k roep u aan-in 't wee my toebereid!
 Natuur ftryd in myn hart met pligt en dankbaarheid;
 En wie van hen in 'teinde ook moog' verwinnar wezen,
 My ftaat min van de dood dan dien triomf te vreezen.
 Ja! 't zy ik Caled blyve, of waarlyk Asfur word,
 Ik zie my in een' poel van eindloos wee gefort!
 Myn zuster!... Hemel! ach!...

V I E R D E T O O N E E L.

ASSUR, AZA, *onder den naam van MERODA.*

MERODA.

Geef my gehoor, myn broeder.
 Het ftaatsgevaar groeit aan, de muitzucht word verwoeder.
 Twee fterke benden, ftout op haar veréënd geweld,
 Vertoonen zich, vol moeds, tot Nimrods val in 't veld.
 Zy hebbben, om eerlang een kans op ons te wagen,
 Recht

Recht tegen over ons de tenten opgeflagen.
 Zy roepen, met een stem waarvoor schier alles beeft,
 Verdelt de waardigheid van koning! Asfur leeft!
 Ook zegt men dat een hoofd der saamgerotte scharen
 Zyn' zoon voor Terags zoon vermetel durft verklaren,
 En dat het volk, 't welk licht zyn opperhoofd vertrouwt,
 Dien jongling voor den zoon van Nimrods vyand houd.

A S S U R.

Ach! wat bericht gy my?

M E R O D A.

Iets 't gene ons heir doet beven.

De vrome heilprofeet, Berofus, aangedreven
 Tot 's konings dier behoud, ontvonkt dit oogenblik
 Den moed in 't hart des volk, reeds wanklend' door den
 schrik. (nen,

Maar hoe! gy hoort my niet? Kan 't wezen! laat ge uw zin-
 Gelyk het wuft gemeen, door ydlen schrik verwinnen?

A S S U R.

Ja, Meroda; ik beef, en op myn doodsch gelaat
 Is klaar te zien wat storm van driften 't hart weêrstaat.

M E R O D A.

Hoe! hy die nooit in 't veld zyn' vyand is ontweken,
 Voelt op een vals gerucht zyn' heldenmoed bezweken?
 Verberg voor aller oog den toestand van uw' geest.
 Het krygsvolk, ziende uw vrees, zou, op uw spoor be-
 vreesd,

Naardien ze altyd in u hunn' steun in 't veld beschouwden,
 Uw' schrik als 't voorspook van een wisse neêrslag houden.
 Denk dat des krygsknechts oog op zynen hoofdman ziet.
 Men overwint bevreesd den valschen Asfur niet.

A S S U R.

Die Asfur, wien het volk wil tot zyn hoofd verheffen,
 Kan myne ontroerde ziel in 't minst door vrees niet treffen:
 Een Asfur meer geducht voor Nimrods heerschappy,
 Meer doodlyk voor myzelv', verwekt my vrees.

Hoe! gy,
Gy vreest dat, buiten hem wien thans de muiters eeren,
Een andere Asfur 't ryk en ook uzelv' zal deeren?
Hoe zal ik dit verstaan? Is u het brein verward?

A S S U R.

ô Ja!... 'k Voel my bekneld door de ysfelykste smart!
Vaarwel.

V Y F D E T O O N E E L.

A Z A, *onder den naam van M E R O D A, alleen.*

Hy beeft! Hy zucht! Hy word door smart bestre- (den!
Hy vlucht! Wat zal dit zyn! Wat is hiervan de reden!
Wat onheil baart zyn hart die siddering, die pyn?
Wat andere Asfur zou hem hier toch doodlyk zyn?
Dit is een vreemd geheim? Wie zal my zulks ontwinden?
'k Hoop door myn' vader best dit raadfel uit te vinden.
Maar Caled keert terug... Hoe! van den vorst verzeld!

Z E S D E T O O N E E L.

N I M R O D, A Z A, A S S U R.

I N I M R O D, A S S U R *by de band houdende.*
Ik zoek u in dees tent. Gy ziet my gantsch ontfeld.
Men heeft me op 't oogenblik een wis bericht gegeven
Wie onder 't muitend volk myn' vyand doet herleven.

A S S U R.

Hoe!... Vorst!...

N I M R O D.

Ik zie gy beeft op 't hooren van die maar'.
Ach! dat de schuldige ons min nut, min dierbaar waar'!

A S S U R.

(ze vader...

„Wat hoorik?“... Vorst! kan 't zyn? heeft dan myn gry-

N I M-

NIMROD.

'k Heb hem den naam ontdekt van onzen staatsverrader.
Uw vader slaat dit uur den valschen Asfur gaê,
Eer hy ons heir bespringe, en stout den storm besta.

ASSUR.

Maar de beschuldiging...

NIMROD.

Ach! waar' die enkel laster!

ASSUR.

Wie doet uw' vyands zoon herleven?

NIMROD.

Zoroaster,

't Is hy die my belaagt. Ik ben wel onderricht,
Dat niemant buiten hem dit oproer heeft gesticht.

ASSUR.

Die vrome gryzaart! hoe! die steun van uw belangen!

NIMROD.

o Ja! ik heb hem reeds in zyne tent doen vangen.
Hy loogchent stout dat hy de vloekmaar' heeft verspreid
Dat Asfur waarlyk leeft; maar zyne afkeerigheid,
Te mywaarts durft hy meer dan ooit te kennen geven.
Hy zweert my dat de goôn myn' vyand doen herleven.

ASSUR.

„Waar ben, wat doe ik! ach!”

NIMROD.

Ik wist wel welk een rouw
De misdaad van uw' vrind uw hart verwekken zou.
Maar laat uw zucht voor hem, om myn belangen, varen.
Herdenk myn zucht voor u, zelfs van uwe eerste jaren,
En overweeg hoe teêr uw koning u bemint,
En dat ge in hem een' vriend, een' tedren vader vind.

ASSUR.

„Hoe word myn hart gegriest!”

NIMROD.

Gy yst!

ASSUR.

Ja, zie my beven...
Ik moet... Myn vader, vorst, zal my te kennen geven...
Duld dat ik u verlate... Uw weldaën en myn pligt
Verscheuren myne ziel... Ik beef voor uw gezigt.

ZEVENDE TOONEEL.

NIMROD, AZA, *onder den naam van MERODA.*

NIMROD.

Ik sta verbaasd! Hy vlucht! Hy siddert voor myne oogen!
Heeft Zoroasters lot zo sterk zyn' ziel bewogen?
Bemint hy hem, (mischien alleenlyk om zyn' leer',)
Dan meerder dan zyn' vorst, zyn' grootsten vriend weleer?
Kom, schrandre Meroda, laat ons zyn' leed verzagten:
Hy mint u; doe my meer dan Zoroaster achten.
Vertoon uw' broeder, die myn vrindschap avrechts loont,
Dat hy myn goedheid tergt, verongelykt en hoont.

MERODA.

Zyn doling baart me, ó vorst! een billyk ongenoegen.
Ik zag, voor uwe komst, zyn' boezem deerlyk zwoegen,
Hy wrong de handen, en ik zag in dezen staat
Voor 't eerst een' tranenvloed en vrees op zyn' gelaat;
Zyne oogen stonden wild, daar hy gestadig zuchtte;
In 't kort, hy is me ontvlucht, gelyk hy u ontvluchtte.
't Gaat vast dat hy, deez' dag in 't heimlyk onderricht
Hoe Zoroaster 't volk verleid en oproer sticht,
En schrikkende om dien vriend uw' wraak ten doel te stellen,
Door vrindschap en door pligt zyn' bevend hart voelt

NIMROD. (kwellen.)

Die kwelling staat my duur, dewyl ze een' tedren vriend
Doet nutloos zyn' voor my en myn gedreigd bewint.

MERODA.

Hy nutloos voor uw' staat! Gy hebt zulks nooit te vreezen.
Een held kan voor een wyl een prooi der dwaling wezen,
Zyn

Zyn hart kan kwynen; maar by 't klinken van 't geweer
 Gevoelt zyn hart geen zucht dan zucht naar heldeneer.
 Een groote ziel lyd smart als 't lot hem in zyn vanden,
 Voor deugdzaam aangezien, doet staatsverraders vinden;
 Maar, schoon zy hen beklagt, de smarten die zy lyd
 Vermindren dag aan dag, verdwynen door den tyd.
 Gy zult Alorus kroost, waar ge alles van moogt hopen,
 Wanneer gevaar u dreigt, in 't grootst gevaar zien loopen.
 Ja, vorst, verwacht, ten steun van uw belaagd gebied,
 Van held Alorus zoon alleen uw' bystand niet:
 Dees hand kan ook voor u het treffend yzer voeren;
 Dees tong de vrouwen van uw helden 't harte roeren;
 Haar nopen om, vol moeds, aan harer mannen zy',
 Te stryden voor uwe eer en nieuwe heerschappy;
 Of liever in haar hart een edel vuur ontsteken
 Om uwen heldendrom meer krygsmoed in te spreken:
 Ken dus te recht, ô vorst! Alorus huisgezin;
 Zyn zoon zy u een held, zyn dochter een heldin.

NIMROD.

ô Gloriryke telg eens onnavolgbren vaders!...
 Met zulk een heldenvolk weêrstaat men licht verraders!
 Uw fierheid spoor myn hart op nieuw tot heldeneer.
 Herstel de rust in 't hart uws dappren broeders weêr.
 Men moog' tot ons bederf verwoed den sabel slypen,
 Dat vry de muiteling ons, stormende, aan koom' grypen,
 Dat zich het gantsche land tot onzen val veréén';
 Ons lot hang' van niets af dan van onszelf alleen.
 Men doe, om meerder volk voor 't nieuw gezag te win-
 nen,
 Rondom myn' troon niets zien dan helden en heldinnen,
 En toon', den nyd ten trots, dat ons een muitgespan
 Wel gantsch verdelgen, maar nooit slaven maken kan.
 Zo moog' wie ons verwinne en doode in 't bloedig stryden
 Ons, in ons bloedig graf, de onsterflike eer benyden,
 Dat een verbonden heir, 't welk ons te kluistren zocht,
 Vergeefs de kluisters smeedde, en vruchtloos ons bevocht.
 Men

Men zoek uw' broeder ; ga. Ik zal me op u verlaten.
Doe hem, door kracht van taal, dien Zoroaster haten,
Die, hem en my en 't volk misleidend' door een' schyn
Van deugd, als duidlyk blykt, verdient gehaat te zyn.
Uw vader zal zich reeds in myne tent bevinden.
Ik spoei my derwaarts. Denk, wat ge u zult onderwinden,
Dat Nimrods staatsgeluk, in dees gesteltenis,
De bron van 't waar geluk van al uw maagschap is.

Einde van het tweede bedryf.

D E R D E B E D R Y F.

Het Tooneel verbeeld de koningklyke tent, van binnen.

E E R S T E T O O N E E L.

NIMROD, BEROSUS, ALORUS. *Gevolg,
aan den ingang.*

BEROSUS.

Ja, vorst, gy ziet in 't einde uw dwaling gantsch verdreven.
Hy die zo stout de deugd u steeds heeft voorgeschreven,
Die vyand van uw' roem, is de oorzaak van 't gerucht,
Waarvan uw' zetel beeft, waardoor uw boezem zucht.
't Is tyd, gy moet dit uur een' ydlen eerbied smooren,
Voor hem, uit zyne rede, in uw gemoed geboren.
Wees koning, als voorheen, eer Zoroaster hier
Door list uw raadsman wierd, ten val van 'tryksbestier.

NIMROD.

(brengen,

Zyn misdaad grieft myn hart. Schoon ik hem om moet
Schoon reeds myn mond dit stemt, myn hart wil 't niet ge-
hengen.

't Geen hy van 't Godendom en 't Albestier ons meld,
Heeft my, ondanks uw' raad, de ziel geheel ontfelt.
Wat of hem op éénmaal zo laf zyn trouw doet schenden?
Hy heeft de deugd bemint, zo lang wy hem hier kenden;
Hy laakte al ons bedryf, maar was nooit trouweloos.
Nooit word een vroom gemoed zo schielyk lafen boos:
Hoe licht ons hart tot deugd of ondeugd zy te neigen,
Het maakt zich trapsgewyz' de deugd of ondeugd eigen.
Zo ééns een groote ziel tot misdryf overflaat,
Zy kan onmogelyk volharden in het kwaad;
De deugd zal in het kort het naberouw ontfeken.
Ikzelf, ik weet hiervan niet dan te wel te spreken.

Ach!

Ach! Zoroasters deugd, die van uw deugd verschilt...

BEROSUS.

Hoe! vorst...

NIMROD.

Hoor my ten eind'. 'k Weet wat gy zeggen wilt.

Gy vat myn meening klaar; en, tusſchen ons geſproken,
Ik waande dat gyzelf, in fellen haat ontſtoken
Op Zoroaſter, hem argliſtig had beticht
Dat hy, door Aſfurs naam, het oproer had geſicht;
En niets zou dezen waan ooit uit myn zinnen weeren,
Zo Zoroaſter zelf niet ſtoutlyk my dorſt zweeren,
Dat Aſfur, op wiens naam myn bange boezem beeft,
Onze euveldaën tot ſtraf, door 't godendom herleeft.
Ziedaar zyn wanbedryf. Hy moge ons voorts ontkeunen
Dat zyne liſt op my de muiters aan dorſt ſchennen,
Hy doet ons kwaad genoeg door zyn bekentenis
Dat Aſfur, Terags zoon, noch waarlyk levende is.

Doch raad me, in dit gevaar, ter gunſt van myn belangen,
Hoe ik beſt handlen zal met mynen ſtaatsgevangenen.
Zyn dood is zekerlyk het veiligſt in deez' nood;...

Maar zoek een' andren weg. Myn hart weërspreekt zyn

BEROSUS.

(dood.

Weërspreek uw dwalend hart, om op den troon te blyven.
Hier is geene andre weg om uw gezag te ſtyven
Dan dat gy ſtraks den geen' die u bekoming baart,
Zelfs wien gy ſlechts verdenkt, doet sneuveln door het
zwaard.

Een koning waagt zyn hoofd door traag te zyn in 't ſtraffen.
Gy kunt uzelfen ruſt en veiligheid verſchaffen:
Slechts door één hand vol bloeds word beiden u bereid.
Een vorſt hoore op den troon geen mededoogendheid;
Hy moet zyn veiligheid en roem alleen bedoelen,
En om één' enklen moord geen wroegingen gevoelen.
Als hy een' ſterveling die ſmaalt op zyn gebied
Doet ſtraffen met de dood, dan ſtraft hy de onſchuld niet.
Doe Zoroaſter niet voor 't oog van 't leger ſterven;

Men

Men doe in 't heimlyk, door vergif, hem 't leven derven,
En wyte zyne dood, die 't volk verbazen zal...

NIMROD.

Ik ly de naween noch van Terags ongeval.

ALORUS.

Vorst, darf ik onbeschroomd u myn gevoelen uiten?

NIMROD.

Myn vrind, help, tot myn rust, my met uw raadsbesluiten.

Geef myne ziel de rust, die Zoroasters leer'

My gantschlyk heeft ontrukkt, door uwe wysheid weer.

ALORUS.

U dient geen tydverlies. Om alles klaar te ontwinden,

Moet Zoroaster thans in u zyn' koning vinden.

Men doem' hem niet te ras: men dwing' hem dat zyn mond

Ont fraks de hoofden meld' van 't eerloos vloekverbond.

Men spaar' hem ons ten nutte: ik hou hem streng gevangen:

Geen mensch kan uit zyn' mond het minst bericht erlan-

Opdat hy, reeds ontrouw om onbekende reën, (gen;

Het volk niets kenlyk maak' van onze arglistigheën.

Dreig hem hier heimelyk door wreede folteringén

De reën van zyn verraad hem uit den hals te wringen:

Indien hy u ontdekt, uit siddring voor de pyn,

Waarom hy oproer stichtte en wie zyn vrienden zyn,

Is 't best dat zyn verraad alle uwe benden blyke,

En hy voor 't zwaard der wraak, voor aller oog, bezwyke.

Men moet, eer hy voor 't oog van 't volk ter strafplaats

treed,

Naardien die looze held alle onze vonden weet,

Zyn tong, in 't heimelyk, hem uit den hals doen rukken;

Zo meld hy niet aan 't volk hoe loos wy hen doen bukken.

Zyn schuldbekentenis, daarna door 't heir verspreid,

Verdeelt zyn' aanhang licht, stelt ons in zekerheid.

Myn zoon, die hem bemint, zal licht zyn vrindschap

smooren,

Als Zoroaster zelf ons zyn verraad doet hooren.

Berosus dreig' myn' zoon met aller goden haat,

Zo

Zo Zoroaster hem noch waard is na 't verraad.
Myn kindren, opgevoed om hem als godlyk te eeren,
Voldoen, gelyk het volk, hunn' heilprofeets begeeren.
Ik zal intusfchen 't heir...

NIMROD.

Die raad is wel bedacht:

Lei Zoroaster hier, en geef op alles acht.

BEROSUS. (schroomen:

Neen, vorst; gy moet vooral het oog des loozaarts
Want geeft gy hem gehoor, 't is met ons omgekomen.

NIMROD.

Ik wil hem spreken. Ga, Alorus; lei hem hier.

T W E E D E T O O N E E L.

NIMROD, BEROSUS.

BEROSUS.

Geloof my: waarlyk, vorst! gy waagt uw ryksbestier.
Mistrouw een valsche deugd; wees koning: schuw de tre-

NIMROD. (ken...

Ik zal, dewyl ik moet, tot hem als koning spreken.
Hy nadert ons. Myn oog zal lezen in het zyn'!...
Ach! licht leest zyn gezigt in myne borst door 't myn'!

D E R D E T O O N E E L.

NIMROD, BEROSUS, ZOROASTER,
Geboid (*). Gevolg, aan den ingang.

NIMROD, *zittende.*

Verleider! Valsche vriend! lees in myn bevend harte.
Trotseer me in 't hoog gezag, verheug u in myn smarte;
En roem, terwyl ge uzelv' in myn verdriet verheugt,
Op de onweêrstaambre kracht van uw geveinsde deugd,
Die my myn hartsgeheim arglistig wist te ontwringen,
U plaatsende in 't getal van myn vertrouwelingen;

Maar

(*) ALORUS geleid ZOROASTER binnen, en vertrekt.

Maar doe my tevens recht: ik heb u hoog geacht;
 'k Heb van uw schranderheid de grootste hulp verwacht;
 Ik heb uw deugd vertrouwt, dit kunt gy niet weerspreken;
 Zelfs is myn wroeging u deez' morgen noch gebleken!
 Gy loont dan eindlyk myn vertrouwen met verraad?
 Waarom beroert gy 't volk? Waarom verricht gy kwaad?
 Waarom doet de Oppermagt, door u ons aanprezen,
 U die hare eer verbreid, een' laff' verrader wezen?
 Uw godheid is verdicht, of dwaas in haar besluit;
 Ten minste zend ze in u een' slechten zending uit.

ZOROASTER.

Hoe droevig is het lot der aartsgeweldenaren!
 Zy willen in den nood als vorsten zich verklaren,
 En door hun stoutheid heen vertoont hun boezempyn
 Dat ze arme slaven van een wankle grootheid zyn.
 Zou ik rampzalig vorst! my in uw leed verblyden,
 Daar ik met smart uw ziel de wreedste smart zie lyden?
 Een smart die sterker drukt, dewyl gy die door dwang
 Inwendig smooren moet, alleen om uw belang.
 Indien ik op de kracht van myne deugd zou roemen,
 Ik zeide u dat die kracht u reeds uzelv' doet doemen,
 En dat zy in 't vervolg, al waar' 't ook tot myn' val,
 U tegen 't muitgespan getrouw beschermen zal:
 Doch denk niet dat ik ooit om u 't gevaar te ontrukken,
 Laffhartig stemmen zal in moord en gruwelstukken;
 Neen, dat de Hemelmagt ons liever saam' verniel!
 'k Ben liever zonder hoofd dan zonder zuivre ziel.
 Myn deugd alleen moet u in 't grootst gevaar behouên.
 Gy hebt myn deugd vertrouwt; misbruikte ik dat vertrouwen?

Indien ik schuldig ware aan 't nieuw ontstaan gerucht,
 Dat naamlyk Terags zoon uw wreedheid is ontvlucht,
 Zou ik niet tevens 't volk, ten val van uw vermogen,
 Ontdekken hoe uw list hun zielen heeft bedrogen?
 Doen weten op wat wyze uw valsche heilprofeet
 Zyn godlyke achting schraagde, en duizend wondren deed?
 C Spreek

Spreek op! wien heb ik ooit hiervan bericht gegeven?
 Neen, 't zyn de goden zelf die Asfur doen herleven,
 Niet ik, die niets bedoelde in myne levenstyd
 Het geen met zuivre deugd en ware reden stryd.
 Doch hy die myn bederf zo dikwyls dorst besluiten,
 Verdicht ook licht de maar' dat ik het volk doe muiten;
 'k Weet dat een man wien 't volk den naam van godstolk
 geeft,

Belaagt al wien hy vreest, verdelgt voor wien hy beeft.
 Wat de Oppermagt betreft, door my u aangeprezen;
 Die Magt, die gy trotsert, en heimlyk u doet vreezen,
 Betoont u reeds de kracht van hare geesfelroe';
 Zy brengt u door myn' mond de selfste slagen toe, (bergen.
 Schoon gy voor 't oog van 't volk uw wonden moet ver-
 Misleide koning! beef, zo gy haar voorts durft tergen.
 Haar arm, volhard ge in 't k waad, dreigt u met wreeder straf;
 Haar donder bonst eerlang u van den rykstroon af.
 Caldea zal verheugd uw' yzren staf vertreden,
 En onder eedler vorst, bestierd door deugd en reden,
 Uw' snooden hemeltolk en zyn bedriegery
 Vervloeken, nevens u en uwe heerschappy.
 Omhels in tyds de deugd, en smaak de rust der vromen,
 Of sidder voor het wee dat u zal overkomen.

NIMROD, *ter zyde, tegen BEROSUS.*

Gy... Antwoord hem voor my... „ô Deugd!... ô Zelf-
 belang!...”

BEROSUS *tegen ZOROASTER.*

Gyzelf, niet ik, legt toe op uwen ondergang.
 Wie stout beweeren durft dat Asfur is in 't leven,
 Verwekt een' muiteling, en is dus waard' te sneven.
 Doch om den vorst te ontslaan van zyne boezempyn,
 Zal myn gesprek meer juist en minder dreigend zyn.
 Wat schimpt gy dat ik 't volk arglistig heb bedrogen?
 Myn godheid is zeer sterk, geeft u in myn vermogen,
 En wederspreekt de vrees die 's konings boezem kwelt.
 Een vorst verzekert zich alleen niet door geweld;

De

De list moet zyn gezag ontwyfelbaar versterken,
 En met geweld gepaard zyn rust en roem bewerken.
 Een vorst die zonder list het ryksvermogen torst,
 En niets heeft dan geweld, is slechts ten halve vorst.
 Elk hoofd van ieder stam, gewoon in 't veld te leven,
 Moest meer door list dan magt zyn aanzien steunfel geven,
 Dit weet gy. En men dient, ten steun van 't hoog bewint,
 De tyden gaê te slaan waarin men zich bevind:
 Ik heb dit doende ons volk door list aan ons verbonden.
 Regeerkunst heeft alleen den godsdienst uitgevonden;
 Gy weet hoe licht de mensch door godsdienst word ver-
 heerd;

Dies sneedde ik hier een leer' die 't volk als godlyk eert.
 Wie 't menschedom dwingen wil, dwinge eerst door list de
 zielen.

Geloof my: door den tyd zal 't van profeten krielen;
 Elk land vereischt 'er één'; en waarlyk voor een' staat
 Is een profet als ik een sterke toeverlaat.
 De wroeging is by u de geesfelroe' der goden,
 De uitwerking van hun wraak, tot siddering der smooden:
 Myn oor is voor de kracht dier valsche reden doof;
 De wroeging is de vrucht van 't stikziend' bygeloof.
 Heeft Nimrod haar gekent eer hy u zag voordezen?
 Het volk vreez' wroegingen, een vorst moet haar niet vree-
 De god der koningen is 't nuttig zelfbelang, (zen.
 Hun raadvrouw is de list, hun schutsheer is de dwang.

ZOROASTER.

Ik zal een gruweltaal, zo spoorloos, niet weêrleggen.
 Bedrieg, bederf den vorst. Ik zal alleenlyk zeggen,
 Dat de arm, dien gy trotsfeert, eerlang gewis uw' val,
 Voor de oogen van het volk, door my bewerken zal.
 „Maar, ach! wat ziet myn oog!... ô Hemel!”

Z O R O A S T E R,
V I E R D E T O O N E E L.

NIMROD, BEROSUS, ZOROASTER, *geboeid.*
ASSUR. *Gevolg, aan den ingang.*

ASSUR, *driftig binnen tredende.*

Wreede koning!
Verschoon deez' gryzen held, zyne onschuld eiseht ver-
Wreek u op Asfur selv'; voldoe uw razerny... (schooning.
Ach! zie hoe groot myn zucht voor de onschuld is!..

NIMROD.

Hoe! gy,
Myn Caled! wilt gy hem myn felle wraak onttrekken?

ASSUR.

Ik wil u, in den nood, een diep geheim ontdekken.
Zo hy die stout beweert dat Asfur waarlyk leeft
Van uwe razerny de dood te wachten heeft,
Dan voegt het u terstond deez' gryzaart vry te spreken,
En u...

NIMROD.

Voleind'.

ASSUR.

Terstond, op 't strengst aan my te wreken.

NIMROD.

Hoe zal ik dit verstaan?

ASSUR.

't Word tyd dat ik bekenn'

Dat ik, die Caled heet, in waarheid Asfur ben.

ZOROASTER.

„ô Hemel!”

NIMROD.

Gy!..

BEROSUS.

Ik schrik!

NIM-

NIMROD.

Ontzie uw' gryzen vader.

Verwoede muiteling! ontrouwe vriend! verrader!...
 Gy, Caled, gy aan 't hoofd van 't woedend eedgeſpan!
 Verlaat my alles! ach! myn boezem yst'er van!

ZOROASTER.

Myn vorst, geloof hem niet. Hy durft om my te ſparen
 Zichzelv' dolzinnig voor uw' vyands zoön verklaren.

ASSUR.

Neen; om de onnoozelheid van haren boei te ontslaan,
 Behoefde Caled niet voor Asfur door te gaan.
 'k Heb vrienden...

NIMROD.

Snoode! ja; het zyn de muitelingen,

Wier haat my, door uw vuist, een' dolk in 't hart wil wrin-
 gen. (ſpant!...

Geaanvaard den naam eens ſchelms voor wien men ſamen-
 Elk woord uit uwen mond doorgriefft myn ingewand.
 Spreek, wreede! wie deed u zo verre uzelv' vergeten?

ASSUR.

'k Zal u doen weten, 't geen gy noodig hebt te weten;
 Maar nimmer zal de ſchrik voor foltering myn' mond
 Ontrukken van wien ik myn' waren naam verſtond.

Hoor toe: gy ziet in my den waren Asfur leven.
 Men heeft my van myn' ſtaat bewys genoeg gegeven.
 Zodra 't my klaarlyk bleek, beſtreed in myn gemoed
 De ſtem van uwe gunst de ſtem van Terags bloed:
 De laaſte drong my ſterk myn' vaders dood te wreken,
 En de eerſte deed in my alle uwe weldaën ſpreken;
 En 't zy ge my verdenkt of inderdaad gelooft,
 Uw gunst, my ſteeds betoond, heeft myne wraak verdooft;
 Te meer, wanneer men my deed weten dat myn vader
 Min op uw' laſt dan wel op laſt van een' verrader,
 Wiens naam men my verzwegg, verwoed is omgebracht,
 Door doodelyk venyn, niet door een legermagt.
 Ik, 't veinzen ongewoon, bezweer u by de goden, Dat

Dat ik uw' troon belaag' noch tracht om u te dooden :
 Ik eisch alleen van u dat gy te kennen geeft
 Wie tot myn' vaders dood u aangedrongen heeft.
 Ik zeg u verders niets. Ik stel my in uw handen,
 Stel Zoroaster in de mynen, slaak zyn banden.

NIMROD, *tegen BEROSUS; nadat zy
 een weinig voorwaarts ge-
 treden zyn.*

„ Wat moet ik denken, spreek, van 't geen de jongling meld?

BEROSUS.

„ Verban een twyfling, vorst, die u de ziel ontstelt.
 „ De jongling durft alleen uit staatzucht zich vergeten.
 „ All' 't geen hy ons verhaalt kan hy zeer lichtlyk weten :
 „ Het is genoeg bekend dat gy, uit hoogen nood,
 „ Des trotsen Terags bloed in 't heimelyk vergoot ;
 „ En dat hy weet dat gy hiertoe zyt aangeraden,
 „ Is niet onmogelyk ; uw hart, te veel beladen
 „ Met wroegingen, ontstaan door Zoroasters leer',
 „ Heeft licht, onwetend', hem dit blyken doen welëer,
 „ Schoon gy myn' naam niet meldde. In 't kort ; naar myn
 vermoeden,

„ Spruit al uw staatsgevaar uit deze twee verwoeden :
 „ De gryzaart zoekt het volk te lokken op zyn zy',
 „ De jongling doelt door list op uwe heerschappy ;
 „ In d'eersten ziet het volk Berofus licht verzezen,
 „ Delaatste kan voor 't volk een andre Nimrod wezen :
 „ Zy doelen juist met ons op 't zelfde heerlyk wit,
 „ De gryzaart word profet door 's jonglings ryksbezit.
 „ Zy roemen op hun deugd, wy ook, om ééne reden ;
 „ Zy staan elkander voor, gelyk we ook altyd deden.
 „ Beschouw in Caled slechts een' andren Nimrod, en
 „ Zie in den gryzaart niets dan 't gene ik waarlyk ben.

NIMROD.

„ Maar weet gy Caleds hart door sidring niet te neigen..

BEROSUS.

„ Ik zou den jongling wel met 's hemels bliksem dreigen ;
 „ Maar

„Maar Zoroaster heeft, eer hy zyn' vrind de rust
 „Des lands verstooren deed, in hem licht uitgebluscht
 „Al de achting voor myn rede; en ik durf vast besluiten
 „Dat Zoroaster, eer hy 't volk zo stout deed muiten,
 „Het hart des jongelings allengskens heeft bereid
 „Om deze groote rol te spelen met beleid.

NIMROD.

„Maar wat verricht ik best om beiden voor te komen?

BEROSUS.

„Dat Caled straks den naam van Asfur worde ontnomen.
 „Dreig hem dat, zo hy zich voor Caled niet erkent,
 „De gryzaart voor zyn oog zal sterven in dees tent:
 „Hy moet, om zyn ontwerp gewis te doen gelukken,
 „Zyn' grootsten vrind en steun den arm der dood ontruk-
 „Door Zoroasters hulp raakt Caled in 't gebied; (ken.
 „Zo Zoroaster sterft raakt Caleds hoop tot niet.
 „De schrik zal ons 't ontwerp des jonglings openbaren.

NIMROD.

„Ik keur dien raad zeer goed.”

Tegen ASSUR.

Gy durft u dan verklaren

Voor Asfur, Terags zoon, in dees gesteltenis?

Gy zegt dat in myn land geene andere Asfur is?

ASSUR.

Ja, vorst!

NIMROD.

Verrader! beef. Ik zal me op u niet wreken,

Maar op den snooden die de miltzucht wist te ontsteken.

Myn volk!

*Hy stamp; waarop vier van zyn gevolg voor-
 aan op het Tooneel komen.*

ASSUR.

Wat zal dit zyn?

NIMROD.

Zeg dat gy Caled zyt;

Want zo gy Asfur blyft is hy zyn leven kwyt.

Ik zal, om 't volk zyn schuld op 't klaarst te doen beschouwen,

Terstond voor deze tent het hoofd hem af doen houwen;
't Enzy uw mond...

ASSUR.

o Wreede!...

NIMROD.

Ik zeg noch eens ontken...

ASSUR.

Ontkennen! wat! dat ik de zoon van Terag ben?...

Tiran! gy zult myn hart uit mynen boezem rukken,

Eer gy de onnoozelheid om my voor 't zwaard doet buk-

NIMROD.

(ken.

Gy wilt dan Asfur zyn?

ASSUR.

Ja, tot myn levensend'.

NIMROD, *tegen zyn volk.*

Rukt Zoroaster weg, en dood hem voor dees tent.

Het volk grypt ZOROASTER aan.

ASSUR.

Bloeddorstige! ach!... ik zal.. ik zal myn' pligt betrachten.

NIMROD.

Waarin zal die bestaan?

ASSUR.

Verwoede! in u te slachten...

Dat alles, zo gy hem ontzielt door moordgeweer,

Hier, hem ter wrake, in bloed, in puin en asch verkeer'.

NIMROD.

Voor 't laatst: wees Caled weêr, gelyk gy waart voorde-

ASSUR.

(zen.

Ik ben myzelve niet meer... Ach! doe my alles wezen

Wat gy begeert. Alleen, spaar hem het levenslicht...

'k Voel dat de vrees in my voor myn verwoedheid zwicht.

Ik smeek u, om uzelve, voorkom myn dolle woede:

Myn hart is van haar kracht meer in te toomen moede;

En neemt zy de overhand, beef voor 't gevolg daarvan!

Dees

Dees vuist zal u den kop verbreizlen, aartstiran!
 Geen knods, geen yzren kling, ja zelfs geen vrees voor
 Zal my beletten u met deze hand te dooden... (goden,
 Wat zie ik!... Ik bez wyk.

V Y F D E T O O N E E L.

NIMROD, BEROSUS, ZOROASTER, *geboeid.*
 ASSUR, ALORUS. *Vier Wachten. Gevolg,*
in het verschiet.

ALORUS.

Myn vorst, het volk... *o* Smart!
 Wat deert myn waardenzoon? Wat leed bestormt zyn hart?
 Myn zoon, myn Caled spreek... Hoe! vorst, ik merk
 uwe oogen

Zien my met droefheid aan! Wat heeft u dus bewogen?
 NIMROD.

Een slag voor u als my vol doodlyk zielverdriet.

Wyzende op ASSUR.

Hy noemt zich Terags zoon, erkent u langer niet.

ALORUS. (der!

Hoe! gy? ontaarte!... Ach! vorst, ontzie een' gryzen va-
 Heb deernis met myn lot. Myn zoon een ryksverrader!...
 Spreek, booswicht! loont gy dus myn zorgen voor uw
 ASSUR. (jeugd?)

Ik was u ongetrouw; maar... ik bemin de deugd!
 Vaarwel.

NIMROD, *tegen de Wachten.*
 Men sla hem gade.

ALORUS.

Ach! ik omarm uw voeten,
 Myn koning. Gy alleen kunt al myn smart verzoeten.
 Heb deernis met de ween eens vaders, die zyn kind,
 Zyn' laafsten toeverlaat, *o* smart! misdadig vind.

Ik tartte altyd voor u de grootste lyfsgevaren...
 Nu is de luister weg van myne gryze hairen!
 Myn zoon, ... ach! Terags zoon! ô Wreede tegenspoed!
 Ontruikt my al de vrucht van mynen oorlogsmoed!
 Ach! kan wel wreeder ramp een' vader overkomen?
 Deze onvoorziene slag heeft me al myn' moed benomen!
 Spreek noch geen vonnis, vorst! Myn zoon... Hy is zulks
 niet...

NIMROD, *bem sterk aanziende.*

Myn hart spreekt noch voor hem, en deelt in uw verdriet.
 Hou Zoroaster, als voorheen, op 't strengst gevangen.
 Vertrek met hem, ga heen. Zorg, om myn staatsbelangen,
 Dat uw bedrogen zoon myn' vyands naam verzaak',
 Eer hy, om myn belang, my noodzaak' tot de wraak.

Z E S D E T O O N E E L.

NIMROD, BEROSUS.

Wat moet ik denken van all' 't geen wy zien en hoo- (ren?
 Zou Caled warelyk uit Terag zyn geboren?

BEROSUS.

Dan is Alorus een verrader, in wicns bloed...

NIMROD.

Ik heb op uwen raad niet dan te veel gewoed. (gen.
 Ik walg van menschenmoord. Ik wil geen bloed meer plen-
 Gy deed me éénmaal een' moord uit staatsbelang volbren-
 Doch sints ik goden vrees, op Zoroasters raad, (gen;
 Hebt gy myn smart gezien om die vervloekte daad.
 En 't geen hy ons bericht van een Ontzaglyk Wezen,
 Welks wraak de sterfeling die 't misdryf kweekt moet
 vreezen,

Terwyl der vromen hoofd beschermt word door zyn hand,
 Ontroert, op 't gene ik zie, elk uur myn ingewand.

BEROSUS. (len.

My deert uw zwakheid, vorst. Vooroordeel doet u dwa-
 Is 't mooglyk! laat ge uw' moed door dwaze vrees bepalen?
 't Geen Zoroaster ons van zyne godheid meld,
 Word van myn godheid ook door my aan 't volk verteld;
 Nochtans, 't is u bewust, bespot myn hart de myne,
 En Zoroaster doet het zelfde omtrent de zyne.
 Ik merk niet dan te wel waar door hy u misleid;
 Hy sterkt zyn loos bedrog door openhartigheid,
 En tracht u voor die deugd dien eerbied in te spreken
 Dien wy voor onze goden in 't hart des volks ontsteken:
 Hy oeffent zyn gezag als opperhemeltolk
 By vorsten, daar ik 't myn' slechts uitbreide onder 't volk.
 'k Zeg 't nòch; hou hem, als my, in loos bedrog bedreven:
 Ik deed, om staatsbelang, u Terag stil vergeven;
 Hy voert, om zyn belang, de muitery in top;
 Zyn listig schelmstuk weegt het myne waarlyk op.

NIMROD.

Maar wat zal ik bestaan? Spreek op, verlicht my nader.

BEROSUS.

Zie hier myn' laatsten raad: straf Caled, dien verrader,
 En Zoroaster. Denk, des tydsgesteltenis...

NIMROD.

Maar zo Alorus eens des jonglings vader is?
 Wist ik uit 's gryzaarts mond dat diep geheim te trekken!

BEROSUS, *na een weinig stilzwygens.*

My valt een middel in om dit geheim te ontdekken;
 Waardoor gy tevens hem, wien ge uw vertrouwen gunt,
 Benevens Meroda en Caled toetfen kunt.

Indien Alorus snood zichzelf heeft vergeten
 En Terags zoon gespaart, de dochter zal zulks weten;
 En weet zy niet van hem dat ze is van Terags bloed,
 Men breng' hem in 't geval dat hy 't haar melden moet.
 Stel haar op heden voor dat gy aan haar wilt huwen:
 Zo zy hare afkomst weet zal zy dien trouwknop schu-
 En zo Alorus haar 't geheim niet heeft ontdekt, (wen;
 Dan

Dan is hy 't zelf die haar het gruwzaamst wee verwekt,
 Door haar haar' vaders beul ten echtgenoot te geven;
 Het geen hy nooit zal doen : zo hy haar spaarde in 't leven,
 't Is zekerlyk geschied uit mededoogendheid,
 Daar hy haar door uw' echt een doodlyk lot bereid ;
 Of zo hy zwygend' haar de droefheid wil onttrekken
 Die 't huwlyk met den beul eens vaders moet verwekken ;
 Ik meen indien hy haar geheel onwetend laat
 Omtrent haar' oorsprong, naam en wezentlyken staat,
 Alleenlyk om haar' geest niet met de smart te prangen—
 Dat zy haar' vaders beul tot egae' heeft ontfangen ;
 Zie dan 't ontwerp door hem gesmeed voor Terags bloed,
 (Wat dit ontwerp ook zy,) verydeld, u behoed.
 Hy zal geen vader zynde uw huwlyk stout weêrspreken,
 En Meroda gewis op u in haat ontfteken ;
 Hy zal haar, in den nood, om dezen echt te ontgaan,
 In 't heimlyk licht haar' naam en afkomst doen verstaan.
 Doch zo 't zyn dochter is, gelyk wy beiden hopen,
 Dan zal zyne eerezucht zelfs haar tot uw huwlyk nopen.
 Gy toont ook door deez' echt de volken dat uw geest,
 Daar ge aan de zuster huwt, den broeder weinig vreest.
 Ik raad u thans geen' moord. δ Neen! Beproef geruster
 Den vader door zyn kind, den broeder door zyn zuster.

NIMROD, na zich een weinig bedacht te hebben.

Dat is een goed ontwerp. Ik prys uw loos beleid.

Ach! waar uw deugd zo groot als uwe schranderdheid!

De fiere Meroda zal, is haar niets gebleken,
 Om koningin te zyn myn' voorflag niet weêrspreken.
 Gy weet ik acht haar hoog; zy word' myn gemalin,
 Myn volk beschouwe in haar zyne eerste koningin
 Zo Zoroasters list haar' broeder stout deed muiten,
 Zy zal, aan my verknocht, den loozen toeleg stuiten;
 En Caled, vòdr den echt met myn vergiffenis
 Gepaaid, bekend licht straks dat hy noch Caled is.
 Hoe zeer myn voorstel haar ook moog' verwondring
 baren,

't Hangt

't Hangt alles aan de wyz' waarop wy 't haar verklaren.
Ontbie haar in myn tent; men spreek' haar eerst alleen.
Doorgronden we een geheim zo vol verborgenheên.
Men kan daarna het lot van Zoroaster schikken.
Welaan, verlichten we ons in weinige oogenblikken;
Volvoeren we een besluit, dat ons een eedgespan
Of eenen vrindenrei in 't heir ontdekken kan.

Einde van het derde bedryf.

Z O R O A S T E R,
V I E R D E B E D R Y F.
E E R S T E T O O N E E L.

NIMROD, BEROSUS, *onder den naam van
MERODA. Gevolg, in het verscbiet.*

L *NIMROD, tegen zyn Gevolg.*
aat ons alleen; men zorg' dat niemant ons hier nader'.

Tegen BEROSUS, ter zyde.

„Houd Morad in 't geheim een oog op haren vader?

BEROSUS.

„Ja, Morad is by hem in Zoroasters tent.

„Alorus kan niets doen of 't is ons straks bekend.”

NIMROD, tegen MERODA. (ken.

Neem hier uw plaats, zwyg stil, en hoor uw' koning spre-
Myn zorg voor uwe jeugd is altyd u gebleken.

Uw vader heeft getrouw myn staatsbelang gediend;

Uw broeder was de myne, en meer, hy was myn vriend;

En, schoon hy, tot myn smart, zyne afkomst durft ver-
zaken,

De rol van Asfur speelt, zich durft doodschuldig maken,

En myn bederf bedoelt; uwe en uw' vaders deugd

Eischt dat ik deernis hebb' met zyn misleide jeugd,

U voor het oog van 't volk te grooter achting toone,

En uwen vader meer dan ooit voorheen beloone;

Opdat myn volk verneem' dat ik om de euveldaad

Eéns snoodaarts geen geflacht ten doel stel aan myn' haat.

'k Zie u met deernis aan, omdat ik u zie treuren

Om Caleds euveldaên, die ook myn hart verscheuren;

En ben te veel verplicht aan held Alorus trouw

Om hem niet, nevens u, te troosten in deez' rouw.

Ik zal, uit achting...

MERODA.

Vorst, wy hopen op uwe achting;

En

En die is loons genoeg voor onze pligtbetrachting.
 Indien myn' vaders vuist u handhaafde in 't gebied,
 Hy streed voor zynen vorst en voor zichzelven niet.
 Hy diende een' held gevormd tot koning door de goden.
 Dus eerde hy alleen hun schikking en geboden;
 Hy deed alleen zyn' pligt, en wil geen ander loon
 Dan een gerust gemoed en zegen van de goôn.
 't Is waar myn' broeders schuld doet my inwendig zuchten;
 Maar als hy voor die schuld de jammerlyke vruchten
 Der boosheid eens geniet door 't heilig wraakgeweer, (eer.
 Men noem' zyn' ondergang geen schandvlek voor onze
 Myn broeder strekke uw wraak met recht ter offerhande;
 Hy die een schanddaad doet behaalt alleen de schande.
 Myn vaders hart en 't myne is vry van euveldaên,
 Dus wryft myn' broeders schuld ons geenszins oneer aan;
 En gy ziet dus, ô vorst, u door ons zelv' ontslagen
 Om onzer beider eer door eerbewys te schragen.
 Verwerven eer en deugd fieraad door vorstlyk loon?
 Neen, vleklooze eer en deugd zyn van zichzelven schoon.

NIMROD.

Uw fierheid kon myn hart, gy weet dit, lang bekoren;
 Maar doe u minder streng omtrent myn goedheid hooren.
 Een fiere en edele aart bekoort een groot gemoed,
 Daar een te strenge en trotse alom verachting voed.
 Uwe en uw' vaders deugd behoeft men niet te melden,
 Men kan die roemen, maar men kan die nooit vergelden.
 Ik ken haar beiden wel, dit weet ge. Om kort te gaan;
 Wees meer met myne gunst, min met uw deugd voldaan.
 Wie zich te veel verbeeld van 't geen hy heeft bedreven;
 Wischt al den luister uit hem door zyn daên gegeven;
 Wie op een weldaad stoft tergt hem wie die genoot;
 Wie steeds zyn deugden roemt is van verstand ontbloot.
 Gy hoort my gantschlyk uit, noch let op myn begeeren.
 Uw deugd is waarlyk groot; mag ik die deugd niet eeren?
 Ik weet dat Caleds schuld u niet bevlekt met schand'.
 Ik bied, tot zyn behoud...

MERODA.

Wat bied ge my?

NIMROD, *baar sterk aanziende.*

Myn hand.

MERODA, *driftig opstaande.*

Uw hand!

NIMROD, *opstaande.*

O Ja! myn hart besluit met u te paren.

Gy schrikt?

MERODA.

Kan deze schrik u noch verwondring baren?

Gy bied my uwe hand, en eenen troon daar 't bloed
Myns broeders dezen dag u op behouden moet!

NIMROD.

Beklim dien troon gerust, uw broeder zal niet sterven.
Onze echt doet hem de vrucht van zynen toelag derven:
Al 't volk, zodra ge uw hand my eens hebt toegestaan,
Ziet straks, gelyk voorheen, hem voor uw' broeder aan.
Dit is my wraaks genoeg; en hy, ziende u verheven,
Bekent u licht zyn schuld, die gy hem kunt vergeven.
Men banne een twyfling, die ons allen doodlyk is,
Uit aller harten, door onze echtverbindtenis.

MERODA.

Zodat ge om staatsbelang dit huwlyk aan wilt vangen?

NIMROD.

Een koning moet niets doen dan om zyn staatsbelangen.
Doch om u te doen zien dat ik daarom alleen
Niet noodig heb met u in dit verbond te treën,
Befef dat ik het volk van twyfling kan genezen
Al bleef gy Meroda, gelyk gy waart voordezen,
Al word gy niet door my verheven op den troon;
Ik stel uw' broeders hoofd slechts voor dees tent ten toon,
En ruk daarna, vol moeds, uit deze legerwallen,
Om stormende op het heir des muiters aan te vallen:
Zo ziet Caldea hier één' Terags zoon geveld,
En d'andren omgebracht door Nimrods kryggeweld.

BEROSUS, tegen MERODA.

Wat voert uw driftig hart zo verr' van 't spoor der reden?
 Hoe! durft gy in geschil met uwen koning treden?
 Stout onderzoeken, daar hy u op 't hoogst vereert,
 Of hy uw hand uit liefde of staatsbelang begeert?
 Vermeete! durft uw tong uw' koning stout weêrspreken?
 Hy is uw god op de aard'; de godheid zal hem wreken.
 Een engel, dienaar van het hemelsch wraakbesluit,
 Strekt in zyn slaande hand het vlammend wraakzwaard uit,
 Om uw vermetelheid te straffen voor onze oogen;
 Myn byzyn slechts alleen weêrhoud het wraakvermogen.
 Rampzalig sterfing, beef! Het is uw grootste pligt
 Dat ge uw genegenheid naar die uws konings richt.
 Het voegt u zelfs voor hem, het zyn der goden wetten,
 Indien de nood zulks eischt, uw leven op te zetten.
 Dat dan uw hart terstond in zyn begeerte stemm';
 Gy leeft niet voor uzelf, maar voor den staat en hem.
 Gyzelf erkent in hem den dienaar onzer goden;
 Dus, zo gy hem weêrspreekt, weêrspreekt gy hun geboden.
 Hoor hunn' geduchten wil, zy spreken door myn' mond;
 Beef voor hunn' bliksemschicht, of stem in 't echtverbond.

MERODA, hem te voet vallende.

ô Hemeltolk! Profeet! Geleidsman onzer scharen!
 Genade; ach! doe de wraak, op uw gebed, bedaren;
 Ach! weer haar van myn hoofd. Welaan, ik ben bereid,
 Voltrekken we, op uw' last, de huwlyksplegtigheid.

BEROSUS, haar opbeffende.

De hemel heeft om my den bliksem wederhouden, (dent,
 Schoon reeds myne oogen hem in vollen gloed aanschouw-
 Gegrepen in de vuist eens engels, die uw hoofd
 Daar meê reeds had verplet, had gy my niet geloofd.
 Ik zie, op uw berouw, het dreigend wraakvuur smooren.
 Geloofen waar berouw kan 't godendom bekoren.
 Op morgen is de tyd waarop u 't godendom,
 Door myne hand, verbind aan uwen bruidegom;
 Doch eer het uur genaakt waarin wy d'echt voltrekken,

D

Voegt

Voegt u de deugd in 't hart uws broeders op te wekken.
 De hemel eischt door u zyn schuldbekentenis.
 Dwing Caled dat hy zegg' dat hy nòch Caled is.
 Spreek eindlyk als vorstin, en dreig hem met de goden,
 Ja dreig hem dat gy hem op 't oogenblik zult dooden
 Zo hy hardnekkig blyft, en noch de deugden roemt
 Des gryzaarts door wiens list hy stout zich Asfur noemt.
 De wacht gehoorzame u. Gy zult uw' broeder spreken,
 En als in dat gesprek zyn hart u is gebleken,
 Meld zulks terstond aan ons, tot welzyn van den staat.
 Beef, zo ge ons iets verbergt, voor aller goden haat.

T W E E D E T O O N E E L.

HAZA, *onder den naam van MERODA, alleen.*
 Hoe beeft myn hart van schrik! Vergeeft me, ò strenge
 goden!...

Ik heb uw' vromen tolk geen' wederstand geboden.
 Myn hart acht Nimrod hoog; het heeft hem niet weêrstaan
 Dan om eerst op den wil myns vaders acht te slaan.
 Myn broeder bovendien, misfchien gedoemd tot sneven...
 De vrome heilprofeet heeft al myn' fchroom verdreven.
 Myn zinnen zyn bedwelmd! ò Goôn van 't vaderland,
 De bliksem was dan reeds ontstoken in uw hand!
 Uw tolk alleen deed dien in de englevuist verdooven!
 Gelukkig zyn de geen die uw' profeet gelooven!
 Ach! dat myn' broeders hart zich weêr met u verzoen'...
 Hy komt. Ik zal den wil van uw' profeet voldoen.

D E R D E T O O N E E L.

AZA, *onder den naam van MERODA, ASSUR.*
Vier Wachten, in bet verscbiet.

Ach! Caled, 't is dan waar, gy durft uw' pligt verge-
 Gy word een muiteling? gy durft u Asfur heeten?
 MERODA. (ten?
 Weet

Weet gy wel wat gy doet? Vreest gy der goden haat
 En sellen bliksem niet in 't eerloos ryksverraad?
 Hoe beeft myn hart om 't wee dat u zal overkomen!
 Heb deernis met uzelv', leer voor u zelven schroomen.
 Beschouw wat smart myn ziel om uwe misdaad lyd.
 In aller goden naam! zeg dat gy Caled zyt.

A S S U R.

Wat sryd van pligt en deugd in zo veel lyfsgevaren!...
 Ô Hemel! moest ge my tot deze proef bewaren?
 Myn zuster zelfs begeert dat ik myn' naam verzaak',
 En als bedrieger my elks afkeer waardig maak';
 Zy, die zichzelf niet kent, begeert dat ik nadezen,
 In weêrwil van myzelv', my onbekend zal wezen!
 De deugd begeert van my dat ik ronduit bekenn',
 Op dat ik de onschuld redd', van waar en wie ik ben,
 En myn gestrenge pligt begeert dat ik zal zwygen
 Van wien ik mynen staat ooit kon te weten krygen.
 Ô Sterfing! die uzelv' vergeet in uw geluk,
 Hoe ras verkeert uw heil in eindeloozen druk?
 Gy legt verheugd u neêr des avonds, en de morgen
 Houd u het nadrend leed, u toebereid, verborgen;
 Gy richt u vrolyk op, en, in één oogenblik,
 Verkeert één slag van 't lot alle uwe vreugd in schrik!
 Ja, na een enkel uur waarin wy vreugd genieten,
 Volgt straks een gantsche dag van duizend ziel verdrieten.
 Wat is sints deze nacht myn heilryk lot verkeerd!
 Op gistren wierd myn deugd van elk op 't hoogst geëerd;
 Ik minde en wierd bemind van mynen gryzen vader;
 Ik was zyn grootste vreugd, myn zusters troost te gader;
 De zon verliet myn oog, ik dacht aan geen verdriet,
 En naauw' beschynt ze ons weêr, of alles is tot niet.
 Eén enkel wreed geheim, dat my van smart doet sterven,
 Doet my myn' vader, vorst, myn' roem en zuster derven.
 Ik, die op gistren elk kon met myn' wenk gebiën,
 Word heden hier van elk voor muiter aangezien; (smarte,
 Men zwygt, men vlied me alom, en, tot noch grooter

Een zuster, my zo waard, beproeft myn zuchtend harte;
 En wie weet welk een' stonik ik noch heb door te staan
 Eer myn gezigt deez' dag de zon ziet ondergaan?

Myn zuster noop my niet tot laffe wanbedryven.
 Ik, die myzelven ken, zal eeuwig Asfur blyven.
 En wat men ook besta, hoe ook 't gevaar vergroot',
 'k Ben grooten Terags zoon, en blyf zulks tot de dood.

MERODA.

Myn broeder, hoor myn rede, ik sneek u my te hooren,
 Ach! wees toch Caled weêr, gelyk gy waart te voren.
 In aller goden naam! verzagt myn wreed verdriet.
 Herneem uw' waren naam.

ASSUR.

Zeg eer, verlaat dien niet.

MERODA.

Wel, meld my dan voor 't minst wiens mond u heeft doen
 Dat gy uit Terag sproot, en Asfur word geheeten. (weten
 Ach! spreek, verlicht myn hart in zyne onsteltenis,
 Bewys dat Meroda uw zuster Aza is.

ASSUR.

Helaas! wat vergt ge my? Ach! zo ge uzelve al kende...
 Wacht tot de nacht verschynt, de dag loopt reeds ten ende.
 Dees nacht, of morgen...

MERODA.

Ach! voldoe myn ongeduld..

ASSUR.

Ik zweer dat ge u, ten langste, op morgen kennen zult.

MERODA.

Maar zeg my eerst dit uur wie u uw' naam deed hooren.

ASSUR.

(ren.

Verwacht zulks nooit van my. Ik heb hem trouw gezwo-

MERODA, *op eene trotse wyze.*

Wel, nu ge uw zusters deugd in 't minst niet meer ver-
 trouwt,

Maar al uw hartsgeheim voor haar verborgen houd;

Nu ge aan haar tederheid u niet wilt overgeven,

Zal

Zal ik dit oogenblik u voor myn magt doen beven.
 Verleider! denk niet meer dat ik u teêr bemin.
 Beef, snoode! zie in my...

ASSUR.

Vaar voort.

MERODA, *zich neder zettende.*

Uw koningin.

ASSUR.

Hoe! gy myn koningin! „ô Hemel!”

MERODA.

Ja, verrader.

ASSUR.

Ach! stemde Nimrod niet in 't sterven van uw' vader?

MERODA.

Bedrieger! spaar uw list, die niet gelukken zal. (val.
 Voor 't laatst; herneem uw' naam, of vrees uw' wisten
 ASSUR, *na een weinig peinzens.*

Myn zuster,... myn vorstin, nu ik u dus moet noemen,
 Zo gy my schuldig acht, welaan! gy kunt my doemen.

Ik merk wat strikken my de looze staatzucht spreit.

ô Voorwerp van myn liefde en mededoogendheid!

Ach! durf ik u niet meer gelyk een broeder spreken,

Vergun my voor het minst als onderdaan te smeeken.

Ik val u voor uzelve en niet voor my te voet.

Heb deernis met uzelve, en zie myn' tranenvloed.

Besluit uw nadrend wee uit de angsten die my kwellen...

Ik smeek u om den echt met Nimrod uit te stellen.

Wacht tot een held, wiens deugd het al' te boven gaat,

U tot den grooten echt met uwen koning raad.

Alorus zal gewis dit huwlyk wederstreven,

Hy zal... Ik kan niets meer aan u te kennen geven.

MERODA.

Wel, nu gy Asfur blyft, en niets bekennen wilt,

Zal ik myn' pligt voldoen! 't is vruchtloos tyd verspild.

Gy wacht! genaak.

ASSUR, *opstaande.*

Helaas! het is dan tyd van scheiden.

o Ysfelyke dag, zo doodlyk voor ons beiden!...
 Men heeft uw jeugd verleid, rampzalige! en myn hart
 Gevoelt reeds de yslykheid der u beschoren smart.
 Men wist door 't hoog gezag uw jeugdig oog te blinden!
 Eerlang zult ge op den troon uzelf misdadig vinden!
 Myn zuster, noch één woord: ons beider ongeluk
 Of heil, hangt heden af slechts van één heldenstuk:
 Waarin het zal bestaan is zelfs voor my verborgen;
 Wy zullen 't beiden zien, licht op den dag van morgen.
 Doch 't gene ik zeker weet, en veilig melden kan,
 Is, dat ik, schoon verknocht aan 't heimlyk eedgespan,
 Myn' vromen vaders dood niet op myn' vorst zal wreken;
 Dat 's konings weldaën sterk in mynen boezem spreken;
 En dat hy die my trouw myn' staat te kennen gaf,
 Niet wil dat ooit myn vuist myn' koning storte in 't graf,
 Ja dat ge uw' vaders dood vorst Nimrod moogt vergeven;
 Maar dat u niet betaamt met hem in d'echt te leven.
 Ik zie gy staat verbaasd door zo veel duistre reën...
 De tyd verklare u die. Vaarwel. Men lei my heen.

MERODA, *met een dreigende houding, opryzende.*
 Gy zult, op 't oogenblik...

ASSUR.

Ik kan u niets ontdekken.

Rampzalige! ach!... Doe my terstond van hier vertrekken.
 Licht schoot, indien ik bleef, myn' heldenmoed te kort...

Geheel verwoed.

Ik vlied voor uw gezigt, dat me onverdraaglyk word!

Hy vlucht.

MERODA, *tegen de Wacht.*

Verzel hem, doe terstond myn' vader herwaarts komen.

V I E R D E T O O N E E L.

NIMROD, BEROSUS, AZA, *onder den naam van*
MERODA.

W el, hebt ge iets van 't verraad uit Caleds mond
NIMROD. (vernomen?)
MERODA.

Hy blyft hardnekkig, vorst. Ik weet in dit geval
Niet wat ik denken moet, of wat ik denken zal.
Ik heb hem loos getoetst; doch hy wil niet veranderen,
En al zyn redenen weerspreken klaar elkandren:
Hy speelt voor Terags zoon, en die 't hem wezen doet
Verbied hem dat zyn vuist op u, zyn' koning, woed';
Hy noemt my zuster; 'k mag u Terags dood vergeven,
Maar 't voegt my niet met u in 't echtverbond te leven;
Myn heil en 't zyn' hangt af van ééne heldendaad,
En 't is hem onbewust waarin die daad bestaat;
Doch morgen zal mischien zich alles klaar ontwinden.
My dunkt dat hy alleen onze oogen wil verblinden
Door veel verwarringen, tot dat een eedgespan,
't Geen hy voor ons verbergt, hem veilig helpen kan.
Licht rekt hy loos den tyd. Ik beef in dees gevaren.
Doe hem door dubbele wacht in deze tent bewaren.
Ik heb myn' pligt, op last van 't godendom, volbragt,
En voorts myn' vader doen ontbieden door uw wacht.
Hy nadert.

V Y F D E T O O N E E L.

NIMROD, BEROSUS, AZA, *onder den naam van*
MERODA, ALORUS. *Gevolg, in het verscbiet.*

W aarde vrind! Ik zie met smart u treuren.
'k Heb deernis met de ween die u het hart verscheuren.
Ik heb uw' wrevlen zoon, die my als u bedroeft,

Naardien hy u verzaakt, door Meroda beproefd;
 En heb, om u en my, dien muiteling, dien snooden,
 Door haren mond dit uur vergifnis aangeboden,
 Mits hy, door haar genoopt, tot rust van 't ryksgebied,
 Op 't oogenblik den naam van Asfur varen liet;
 Doch die verwoede zoon, hardnekkig, als te voren,
 Blyft voor zyn zuster doof, doet zich als Asfur hooren.
 Waart gy zyn vader niet, ik zou terftond door 't zwaard
 My wreken op dien ſchelm, die zo veel onrust baart;
 Doch ik zal evenwel dien stouten muiter ſtraffen;
 Maar doot zyn ſtraf uw deugd een heerlyk loon ver-
 ſchaffen:

De ondankbre Caled zie, door felle ſpyt vervoerd,
 Zyn zuster op een' troon waarop hy heimlyk loert.

ALORUS.

Hoe! vorst, myn dochter... zy! naast u ten troon verheven?

NIMROD, *hem ſterk aanzierende.*

ô Ja! kan ik myn hand aan beter voorwerp geven?
 Ik geef door mynen echt uw dochter slechts een deel
 Van 't gene uw trouw en moed my ſchonken in 't geheel.
 Deze echt zal Caleds hart in felle woede ontſteken.
 Ik kan me op grootſcher wyz' nooit van zyne ontrouw
 wreken.

Ons oorlogsvolk beſchouw', ten roem van uw gezin,
 In u myn' vader, in uw dochter zyn vorstin.

ALORUS.

Ik ſta geheel verbaasd om 't geen ge my doet hoeren,
 En tevens gantsch verrukt om de eer myn huis beſchoren;
 Hoe veel verrasſingen op 't eigenſte oogenblik!
 Ik word by u ontboën; ik nader u vol ſchrik,
 In waan dat gy, met recht in felle toorne ontſtoken,
 Het vonnis van myn' zoon in 't eind' had uitgeſproken,
 En vind, op myne komst, my 't heerlykst lot bereid,
 Ja zelfs myn bloed gevest in de oppermogendheid!
 De ontroering die gy ziet op myne zinnen werken
 Doet klaarlyk u den ſtaat van myn gemoed bemerken.

Al had ik niets gevreesd, en niets dan heil verwacht,
Noch had me een heil zo groot verbazing aangebragt.

NIMROD.

Gy stemt dan in den echt?

ALORUS.

Zoude ik uw' wil weêrstreven?

Ach! kan ik op dit stuk u klaarder antwoord geven?

Myn dochter, en voortaan myn koningin, regeer.

Aanvaard terstond de hand van uwen opperheer.

Zyn wil is ons een wet, ja zelfs de wet der goden.

Bewaar, zo veel gy kunt, hem voor de list der snoonen;

Opdat de heerscher van dit nieuw gevormd gebied

Van uwe deugd zo veel als van myn' moed geniet'.

MERODA.

Myn vader, op uw' last zal ik een trouw voltrekken

Waartoe der goden tolk myn hart reeds op kon wekken.

Doch noem my dochter, als weleer, geen koningin;

Ik smeek u zulks als kind, ik eisch zulks als vorstin.

BEROSUS, *tegen den koning.*

De nacht genaakt alree', laat ons voor 't leger zorgen.

Bepaal de plegtigheid van uwen echt op morgen.

Tegen ALORUS.

Myn vriend, gelei uw telg naar uwe legertent;

Men maak' vorst Nimrods wil terstond het heir bekend.

Zo dra de morgenzon ons weder is verschenen,

Zal ik het vorstlyk paar in 't open veld veréénen.

Men stort' daarna, vol moeds, op d'andren Asfurs rot,

En spreek' van uwen zoon, en Zoroasters lot.

Z E S D E T O O N E E L.

NIMROD, BEROSUS.

NIMROD.

Zy stemmen in den echt. Ik heb hen kennen leeren.

Ik zag de dochter u als 's hemels zending eeren,

Waaruit my klaarlyk bleek dat ze uit Alorus mond

Van uw bedriegery geen enkel woord verftond.
 Hy heeft haar in uw leer' getrouwlyk onderwezen.
 Ze is waarlyk van zyn bloed! 'k Heb Asfur niet te vrezen.
 Alorus eierzucht bleek in 't ftemmen van den echt,
 Die my voor Terags kroost door hem zou zyn ontzegd.
 Maar hoe nu best in 't heir 't vooroordeel voorgekomen?
 Want Caled word hier licht voor Terags zoon genomen.
 Deze echt verzekert my wel van Alorus trouw,
 Maar niet van 't gantsche heir, 't gene ik met fchrik aan-
 fchouw.

Licht morgen, naar 't bericht...

BEROSUS.

Befchouw vol moeds de fcharen...

Ik zie uw fiddring nòch; laat uw vooroordeel varen.

NIMROD.

Ach! myn ontroerd gemoed voed zyne knaging nòch.
 Hoe groot uw wysheid zy, ik walg van uw bedrog.
 Schoon Zoroaster my met Asfur ftout durft dreigen,
 Ik voel nochtans myn hart tot Zoroaster neigen.
 Licht zoekt hy heimlyk my van uw bedrog te ontfiaan.

BEROSUS.

Opdat gy, na myn' val, aan 't zyne bloot zult ftaan.

NIMROD.

Maar wat verricht ik best in deze omftandigheden?

BEROSUS, *een weinig verftoord.*

Verklaar me uw meening kort: wilt gy den troon betreden
 Of afstaan? Zeg ronduit wat meest uw hart bekoort.

NIMROD.

Bewaar my op den troon, maar niet door menschen moord.
 Doch zo ik myn gezag daar door zal moeten fchragen,
 Laat ons, als 't helden past, in 't veld ons leven wagen;
 Men plenge zonder ftryd geen bloed meer om 't gebied:
 Bloedftorting in den ftryd baart my die wroeging niet.

BEROSUS.

Bedien u van myn list, zo gy noch wilt regeeren.
 Gy zyt te verr' gegaan om nu te rug te keeren:

Gy

Gy zyt nu koning, gy regeert dit gantsche land,
 En kunt uw waardigheid niet derven zonder schand'
 En zeker lyfsgevaar. Bewaar uwe eer en leven.
 Volg myn' getrouwen raad. Myn list heeft u verheven,
 't Is billyk dat zy ook, eer u 't gevaar verplett',
 U op den troon behoede, en uit gevaren redd'.
 Gy zult, volgt gy myn' raad, op morgen rust genieten,
 En zonder dat gy 't bloed van iemand zult vergieten.
 Ik had u dezen raad reeds vroeger doen verstaan,
 Zo ge op Alorus deugd gerust had kunnen gaan;
 Nu gy van zyne zy' geen ontrouw hebt te schroomen,
 Meld ik u onbevreesd wat ik heb voorgenomen.

In 't midden van dit woud is een bevallig oord,
 Waar 't bygeloovig volk naar myne oraklen hoort:
 Gy weet hoe Morad, loos in eene grot verftoken,
 Daar steeds voor godheid speelde, en 't volk heeft toegespro-
 Hoe dikwyls heeft zyn stem, geklonken uit de grot, (ken;
 De woeste drift bepaalt van 't woelziek oorlogsrot?
 Die godspraak heeft ons meer dan ééns gediend te voren,
 En 't volk waant uit die grot de godheid nòch te hooren.
 Bedienen we ons op nieuw van 's volks onnoozelheid.
 Het worde, op uwen last, weér voor de grot geleid.
 De stem' van Morad zal op morgen 't volk doen weten,
 Dat Caled, loos verleid, zich stout durft Asfur heeten;
 Dat Asfur niet meer leeft, en dat de goðn verbiên
 Ooit iemand, na deez' dag, voor Asfur aan te zien.
 Geen mensch zal Caleds woord of eed dan meer gelooven.
 En opdat niemant hem van 't leven zal berooven,
 (Want de yver voor de goðn spoort blinde geesten aan
 Om wat de goðn weêrspreekt zeer licht ter neêr te slaan.)
 Zal ik op 't strengst gebiên dat niemant hem zal deeren.
 Gy moet na dit bedryf, om verder kwaad te keeren,
 Den jongling en den geen' die loos hem heeft verleid
 Voor eeuwig kerkren doen, tot onze veiligheid.
 Dat Zoroaster niets hier van te weten kryge,
 Men sla op 't naauwst hem gaê; men zorge dat hy zwyge.

Zo houd' dees nutte list, ter gunst van uw belang,
De zielen steeds verblind, de zwaarden in bedwang.

NIMROD, *na een weinig stilzwygens.*

Ik stem hierin uit nood: ik moet myzelve bewaren.

Kom, laat ons dit besluit Alorus openbaren;

Hy hielp ons, meer dan ééns, in die bedriegerij.

Wy hebben hem beproefd, hy sta op nieuw ons by.

Hy helpe ons, als weier, het dom gemeen verblinden.

Ik zal my voor de grot aan Meroda verbinden.

De godspraak geev' metéén het vorstlyk huwlyk klem...

Ik sidder als ik denk in wat bedrog ik stem.

Gy en de hooge nood doet my dit stuk voltrekken;

Maar zo 't misleid gemeen die kunstgreep mogt ontdek-

Zorg dan voor uw behoud; naardien ik in dien nood (ken,

Mòet loochnen dat ik wist hòe gy my bystand bood.

Z E V E N D E T O O N E E L.

Z B E R O S U S, *alleen.*

Zulks heb ik lang voorzien; dit had ik steeds te vreezen.

Gy moet van myn bedrog by 't volk onkundig wezen:

Het zou, wierd ik betrapt in myn bedriegerij,

U medepligtig ziende, u dooden nevens my.

Ik kan, éénmaal ontdekt, van niemant hulp verwerven.

Caldeeuwen, knielt voor my; bid me aan, of doet my ster-

Een vals profet zoekt niets dan eerbied of het graf. (ven!

Hoe dikwyls hangt zyn lot slechts van één kunstgreep af!

Einde van het vierde bedryf.

V Y F D E B E D R Y F.

Het Tooneel verbeeld een aangenaam veld, omringd met boomen. In het midden ziet men een grot. Vooraan op het Tooneel staat een altaar, gebouwd van groene zooden.

E E R S T E T O O N E E L.

BEROSUS, MORAD.

Ik heb uw' wil verstaan; ik zal myn' pligt betrachten.
 Gy moogt van uwe list een goed gevolg verwachten.
 Alorus houd de wacht in Zoroasters tent;
 Dus blyft wat hier geschied uw' vyand onbekend.

BEROSUS.

Gy hebt dit wel bezorgd; ik heb dus niet te vreezen.
 Laat ons den vorst in 't eind' van al zyn finart genezen.
 Ik zie de morgenzon schynt reeds door de Oostkim heen.
 Ik hoor gerucht. 't Is tyd om in de grot te treên.

MORAD gaat in de grot.

T W E E D E T O O N E E L.

BEROSUS, NIMROD, AZA, *onder den naam van*
 MERODA, MORAD, *in de grot. Priesters,*
met fakkellicht. Gevolg van den koning.
Het volk.

Doorluchtige opperheer! ô Vorst, elks achting waar-
 Zie tot uw' grooten echt, elks wensch, hier alles vaardig.
 'k Zal met dit offermes, voor 't oog van deze schar',
 Een offer slachten doen op dit gewyde altaar;

Om,

Om, schoon der goden last tot d'echt u is gebleken,
 Hen over uwen echt hunn' zegen af te smeeken.

De godsvrucht is een steun der vorsten in 't bewint.

Hy eindigt nimmer kwaad die met de goôn begint.

Doch eer wy dezen echt voor dit altaar voltrekken,

Is 't noodig dat de goôn dees gantsche schare ontdekken

Dat zy, tot heil van 't ryk, u dezen echt gebiën,

En met een grimmig oog de beiden Asfurs zien.

N I M R O D.

Profeet, door 't godendom tot 's menschen heil verkoren!

Doe ons, op uw gebed, de stem der goden hooren.

Zy melde ons, bovenal, tot aller zekerheid,

Dat Asfur waarlyk stierf, dat Caled ons misleid.

Tegen M E R O D A.

Vorstin, hoe zal de stem der goden u doen beven?

Zy zal uw' broeders schuld ons klaar te kennen geven.

Denk dat het godendom geen snoode daden duld.

Ik sidder om het wee dat gy gevoelen zult.

M E R O D A.

Ach! vorst, wie zou met my in dezen staat niet yzen?

De dag waarop de goôn my zo veel gunst bewyzen,

Dat zy my, door uw' echt, verheffen op den troon,

Eischt zekerlyk van my erkentnis voor de goôn;

Maar tevens baart die dag, wat eer my die moog' geven,

Myn' broeder wis de dood of een verachtlyk leven.

Doch, schoon myn schreijend oog zyn doodlyk lot voor-

Ik zwicht voor 's hemels wil, en mor daar over niet. (ziet,

B E R O S U S.

Ik prys uw' vromen aart. De goden zyn rechtvaardig.

Acht hun gestreng wreak uw' broeder 't licht onwaardig,

Of spaart zy hem alleen opdat hy leve in schand',

De goden schenken u den troon en 's konings hand.

Tegen het volk.

Gy, onderdanen! hoort, en eert den wil der goden.

Zy hebben, door myn' mond, uw' vorst den echt geboden.

Erkent in Meroda, naar 's hemelsch hoog besluit,

Cal-

Caldeas koningin, en koning Nimrods bruid.
 De hemel, die my heeft tot zending verkoren,
 Heeft my, in een gezicht, dees sterke taal doen hooren:
 Ô Priester! Ô Profeet, door mynen geest beziel!

Getrouwe hemeltolk, voor wien Caldea knielt!
 Zo lang 't Caldeeuwsche volk uw wet, myn wet, zal ee-
 Zal ik 't Caldeeuwsche volk alom doen triomferen; (ren,
 Ik zal myn' zegen nooit doen wyken van hun zwaard;
 Het sijnak' by hunn' triomf het hoogst geluk op de aard'!
 Doch zo dat volk eenmaal, door woestheid aangedreven,
 Uw magt in twyfel trekt, u geen gehoor wil geven,
 En van de wetten wykt die gy ontvingt van my,
 Het beve voor myn wraak, hun val is dan naby.
 Opdat gy hen te meer zoud tot geloof verplichten,
 Schonk ik u vrye magt om wondren te verrichten:
 Maak van die magt gebruik; opdat het ongelooft,
 Op de oevers van 't verderf somtyds stikziende en doof,
 Niet zegg', wanneer myn wraak al dondrende uit komt
 breken,

„Wy hadden hem geloofd, ware ons zyn magt gebleken.”
 Bekeer in tyds een volk wiens ziel ik u vertrouwt,
 Want naberouw uit nood acht ik geen naberouw,
 Ik heb het land, uit gunst, een' waardig' vorst gegeven,
 En echter doet men stout twee eerlooze Asfurs leven!
 Ik blaak van grimmigheid; ga heen, getrouwe tolk!
 Vergaer by 't morgenlicht het lichtmisleide volk
 Voor die gewyde grot, waaruit ik hen te voren,
 Op uw gebed, myn' wil, tot rust van 't land, deed hooren.
 Het zal daar, door myn stem, op't allerklarst, verstaan.
 All' wat hunn' konings echten de Asfurs aan moog' gaan.
 Ziedaar dan plaats en uur, Ô volk! waarop de goden
 My u te roepen, zelfs door hunne stem, geboden.
 Ach! dat uw hard gemoed geen hemelsch wraakwaard
 Denk in wat heilig oord gy uwe voeten zet. (wett'.
 Hier, daar de goede goôn u op hunn' last vergadren,
 Hier moet een zuivre ziel de zuivre goden nadren.

Ontwapen u, en kniel; uw koning gaat u voor.

Hy is ootmoedig en godvruchtig; volg zyn spoor.

De koning legt zyn zwaard en tulband aan de voeten van den profeet, en knielt, benevens MERODA, voor het altaar, dat door de priesters word ontstoken. Het volk legt insgelyks de zwaarden neder, en knielt.

BEROSUS vervolgt.

Gy, vreeslyk godendom, tot wie ik my durf keeren,

Gy ziet, op uwen last, dit volk myn wetten eeren:

Gy eischt ons hier ter plaatse; ik heb uw' last verricht;

Hier staat profeet en vorst en volk voor uw gezigt!

Wy wachten op uw stem. Wat mint gy 't menschdom teder!

Gy daalt, in deze grot, weêr tot de menschen neder,

Spreekt tot den mensch uit de aarde; opdat de mensch, slechts aard',

Door zulk een sterke stem voor onheil word bewaard!

Indien 'er onder ons noch mogt een booswicht wonen,

Die zich die tederheid ooit durft onwaardig toonen,

Of gruwzaam twyflen aan uw albestier en magt,

Dat hy hier, voor elks oog, word' door uw wraak geslacht.

Verdelgende engel! kom, verhef uwe yzren roede!

Volvoer der goden wraak! de boosheid vreeze uw woede!

Zich naar de grot keerende.

Gy, godheid, die om ons op de aard' gekomen zyt!

Wy luistren met verlangst. Spreek op. 't Is sprekens tyd.

Maar welk een woest gerucht.. Wat zien myn oogen!

Goden!

Ach! spreekt niet met uw volk in 't byzyn van dien snooden.

D E R D E T O O N E E L.

BEROSUS, NIMROD, AZA, *onder den naam van*
 MERODA, ZOROASTER, ASSUR, ALORUS,
 MORAD, *in de grot. Priesters. Gevolg van den*
koning. Het volk. Gevolg van ASSUR.

Het Gevolg van ASSUR schaart zich tegen over
bet Gevolg van den koning, en het volk.

B ZOROASTER, *tegen* BEROSUS.
 Bedrieger! Huichelaar! Gewaande Hemeltolk!
 Arglistige outervoogd! Verleider van dit volk!
 Die, durvende in uw hart de goën en deugd verzaken,
 Alleen bedoelt om vorst en volk uw slaaf te maken,
 't Is uit met uw gezag! De Ontzaglyke Oppermagt,
 Die ge opentlyk beleid, doch innerlyk belacht,
 Geeft u in myne hand, en wreekt zich door dees benden;
 Zy, die nooit zonder wraak haar heiligheid laat schenden,
 Zy, door wier wondre hulp gy myn' gevangen' wierd,
 Zal door uw lot doen zien hoe zy 't hier all' bestiert.

BEROSUS.

„Het is met my gedaan”. Het volk verbreekt uw banden!
 Gy zyt in vryheid!

ALORUS.

Ja, verrader! door myn handen.

BEROSUS.

Ha, booswicht!...

NIMROD.

Hemel!

MERODA.

Hoe!

ASSUR, *tegen* BEROSUS.

Het is met u gedaan.

Dit volk verbrak myn boei, om u te doen vergaan.
 Zie waarlyk Assur hier; ja Terag was myn vader:

E

Gy

Gy hebt hem wreed ontzield; ik eisch uw hoofd, verrader!

BEROSUS.

Bedrieger, muilteling ..

ALORUS.

Geveinsde dwingeland!

Zie wien hy was betrouwd door Terags eigen hand.

Ik heb den jongeling behouden in het leven,

Om u door hem het loon voor uw bedrog te geven.

Ik heb u 't lyk myns zoons voor Asfurs lyk getoond.

Myn zuster, die noch leeft, en ons gebied bewoont,

By wie myn dochter is, zal deze waarheid staven.

De goden, die certyds ons in uw handen gaven,

Begeeren nu van ons dat wy met deze hand

U slachten tot behoud van vorst en vaderland.

Dat zelfde godendom, wiens eer gy hebt geschonden,

Wiens albestier gy tart, heeft my op de aard' gezonden

Tot straf van een' die 't volk, in schyn van heilprofeet,

Reeds twintig jaren lang zyn wetten eeren deed.

De Hemelsche Oppermagt doet uit haar hooge zalen

Geene andre heilbodin by 't menschdom nederdalen

Dan de onbevleete deugd, en 't volk, dat kan bestaan

Al zyt gy geen profeet, zou zonder deugd vergaan.

De Hemel wil dat deugd in 't menschlyk hart zal wonen,

En doet hier mensch door mensch kastyden en beloonen;

Wie dus de boosheid snuikt, de deugd beschermt op de

aard',

Is by den mensch den naam van 's Hemels zending waard'.

BEROSUS.

Ha, lastraar! Asfur leeft! Heeft Terag, voor zyn sneven...

ALORUS.

Hy wil dat al het volk myn woord geloof zal geven.

Hy spreekt noch na zyn dood. Zie hier zyn stem. Gy yst,

Nu Terag, na zyn dood, u door zyn hand verwyst!

Hy vertoont bem de boomschors, die by in het eer-

ste bedryf aan ZOROASTER vertoont heeft,

en vertoont dezelve voorts aan den koning.

BE.

BEROSUS, *ontroerd.* (gen.)

„Beproeven wy voor 't laatst op 't volk ons groot vermo-
„Men hits' de harten aan, 't volk slacht' hen voor onze
oogen.”

Beef voor uw godendom! verraad, verraad, ô volk!
Kom, stryd voor uwe goôn en wreek der godentolk.
Straf deez' vermeetlen stoet, val aan op deze snoonen;
Hun byzyn slechts alleen weêrhoud de stem der goden.
Het volk grypt de zwaarden, en ontbloot dezelve.

Sla toe, dat uw geweer een heilig werk verricht'!

ASSUR, *tegen de zynen.*

Gy, vrinden van de deugd! volbrengt uw' eed en pligt.
*Het volk van ASSUR rukt de zwaarden uit,
en dreigt op het andere volk aan te vallen.*

ZOROASTER, *tegen allen.*

Myn vrinden, hoort naar my!...

*Tegen het volk van NIMROD, op den koning
wyzende.*

Vermeetlen! vreest uw' koning.

BEROSUS, *tegen het volk.*

Onheiligen! gy mart! gy siddert! wat vertooning!
ô Goden! ziet uw volk, tot uwe wraak gereed,
Maar siddrend' voor 't gezag van die uw wet vertreed...

ZOROASTER.

Hou op. Het gaat te hoog. Gy volken! kent ons beiden;
Beschouwt wie van ons twee uw zielen wil misleiden;
Beschouwt wie van ons twee uw ware vyand is;
Kent onzer beider hart in dees gesteltenis.
Komt, ziet of hy of ik uw schandlyk wil verkloeken.

Wyzende op de grot.

Laat iemant uit den hoop dit heiligdom doorzoeken.
Mistrouwt ons beiden; komt, beproeft ons op één' tyd.
't Is billyk dat gyzelf hier onze rechters zyt.

BEROSUS.

ô Woede! ô Lastering!... Goôn, wat vermetelheden!
Zou een onreine voet het heiligdom betreden?

Gy, volken! nadert niet; vreest, zo gy verder gaat,
Myn' geestelyken vloek, en aller goden haat.
Valt op den lastraar aan.

ZOROASTER.

Beschouw zyn onvermogen;
ô Volk! Hy had my reeds doen sterven voor uwe ooggen;
Gy allen zaagt dit oord reeds met myn bloed bespat,
Indien zyn godendom en vloek vermogen had.
En om u te doen zien hoe min die zyn te vreezen,
Zal straks ons eigen volk hier de onderzoeker wezen.

Tegen twee uit het gevolg van ASSUR.

Gy, onderzoekt de grot. De godspraak maak' het volk
De waardigheid bekend van 's hemels vromen tolk.

*De twee uit het gevolg van ASSUR balen
MORAD uit de grot. Het volk werpt de
zwaarden weg, en geeft blyken van groote
verbaasdheid. De priesters vluchten bosch-
waarts.*

AZA.

Wat zie ik! Hemel! ach!

NIMROD.

„Wat omkeer, groote goden!”

AZA.

Verleider! Monsterdier! gy deed myn' vader dooden!...
Beef voor uw straf, ô beul! ..

MORAD, *knielende voor ZOROASTER.*

Ach! wreek u niet op my,
Ik stemde alleen uit nood in zyn bedriegerij.

ZOROASTER.

Gy hebt verdiend met hem een zelfde straf te dragen;
Doch wenscht gy van die straf door my te zyn ontslagen,
Zo meld ons, op dit uur, naardien gy alles weet
Wat ooit besloten wierd door dezen heilprofeet,
Of hy niet zelfs door u my heimelyk betichtte
Dat ik, om myn belang, voor Asfur oproer stichtte.
Wacht u voor logentaal, doe alles ons verstaan,

Noem

Noem al uw vrienden, spreek; uw leven hangt 'er aan.
MORAD. (den;

Ik deed, voor hem, die maar' door 't priesterdom versprei-
Het hielp my vorst en volk tot uwen val misleiden.
Ziedaar waartoe belang het priesterdom vervoert.

ZOROASTER.

Uw onderling bedrog heeft my de ziel ontroert.
Gy hebt de dood verdiend; maar 't woord aan u gegeven,
In 't byzyn van den vorst en 't volk, behoud u 't leven:

Tegen MORAD.

(*) Men straff' de priesterfchaar' (†). Leer uit uw' meesters
Der Goden wys bestier, der boozen wifse elend'. (end'

Tegen Berosus.

ô Monster! 't is op u dat ik me op 't strengst zal wreken.
De koning is door u van 't spoor der deugd geweken.
De Hemel, fel getergd, geeft my gelegenheid
Om vorst en volk te ontslaan van uwe arglistigheid.
De Hemel eischt uw dood, schynheilige verrader!
Kom, Asfur, wreek op hem den koning en uw' vader.

ASSUR.

'k Heb om zulks niet te doen, myzelve' geweld gedaan.
Verrader! dit geweer moest u ter neder slaan, (teeren;
Myn wraak moest u voor 'toog van 't grimmig volk ver-
Doch daar ik door dien slag myzelve' zou ontëeren,
Daar uw verraders bloed myn vuist besmetten zou,
Is 't noodig dat ikzelf my van dien slag onthou'.
Het is by ons 't gebruik dat grooten zelfs de grooten,
Alszy doodschuldig zyn, het zwaard door 't harte stooten:
Maar gy, om zo veel kwaads, zo braaf een dood onwaard',
Zult sterven door het volk, niet door een heldenzwaard.
Gy zult hun wraak ten prooi, bedrieger...

BEROSUS.

Wreede goden,

Gy zegepraalt op my! Uw magt gebruikt deez' inooden
Om,

(*) Tegen het volk. (†) Een gedeelte van het volk versreks.

Om, na de ontdekkingen van myn bedriegery,
 Het volk, door my misleid, te wapnen tegen my.
 Gy zaagt my, tot dit uur, uw wondre magt trotseren,
 En dwingt me in 't uur der dood uwe albestiering te eeren!
 Wel! ik erken die, ja, metéén uw magt, ô goôn!
 Gy vormden zelfs door my den eersten waereldtroon;
 Myne eerezucht heeft daarop een' sterveling verheven,
 Die 't volk voor zyn gezag en mynen rang deed beven;
 De boosheid en 't geweld bezweken voor zyn roe'.
 Gy liet, tot 's menschen heil, een wyl myn gruwlen toe:
 Ik zie gy wilt somtyds de boozen niet betoomen,
 Opdat uit hun bedryf iets heilzaams voort zal komen;
 Doch naauwlyks is iets goeds gesproten uit hun kwaad,
 Of straks beschermt gy 't goede en straft hunne euveldaad.
 Het volk ziet door myn' val u op my zegepralen;
 Doch nu ik als profeet niet in het graf mag dalen,
 Nu 't volk my kent, en nu myn godlyk aanzien zwicht,
 Onttrek ik my hun woede, en sterf voor hun gezicht.

Hy grieft zich.

ZOROASTER, *tegen den koning*

Ziedaar zyn loop volend, ziedaar de wraak der goden.
 Erken hun albestier in 't einde van dien snooden
 ô Koning! dat uw ziel zich nu ontlast' van smart...
 Gy staat verbaasd! gy weent! myn oog leest in uw hart.

NIMROD.

Myn zinnen zyn bedwelmd door 't geneik zie gebeuren.
 Kom, Asur! zie myn oog om al myn misdään treuren.
 Ontslagen van den geen' door wien ik heb gewoed,
 Geef ik den vryen loop aan mynen tranenvloed.
 Ik zie in 't gruwzaam eind' van deze godenloozen,
 Hoe zich de Hemel wreekt aan 't woest geweld der boozen.
 Ik, door zyn' raad verslaafd aan yslyke euveldaän,
 Keer me eindlyk tot de goôn die my van hem ontslaan.
 Ik keer weêr tot myzelve, en wil myn wroeging hooren.
Wyzende op ZOROASTER.

Zy wierd door zyne leere in myn gemoed geboren.

Myn

Myn deugd verweet my lang myn woede en dwinglandy.

Ja, gy zyt Terags zoon, myn hart getuigt het my.

Alorus wondre trouw heeft uwen staat bewezen;

Men kan van zulk een' held verraad noch baatzucht vree-

Hy heeft u niet gespaart om my te doen vergaan, (zen:

Of opdat gy in 't eind' naar mynen troon zoud staau;

ô Neen! zyne eedle ziel, voorziende welke plagen

Ik om uw wreede dood voor eeuwig zou verdragen,

Ontrukte u 't moordgeweer, om eenmaal myn gemoed

Te ontslaan van 't naberouw om 't storten van uw bloed;

Zyn wit is grootsch gelukt. Hy doet myn deugd herleven;

Ik zal u op dit uur daar 't eerst bewys van geven:

'k Heb om den staf gestemd in uwen vaders val,

Nu eisch ik dat uw hand den staf aanvaardden zal.

ASSUR.

Hoe!... ik?...

NIMROD.

Die stap schynt groot voor iemand die voordezen

In al zyn' levenstyd een dwingland plag te wezen;

Maar 't is geen groote stap voor iemand die in 't end',

Beltraald door 't licht der deugd, zich 't ryk onwaardig kent.

Ik, op der boozen raad, door moord in 't ryk gedrongen,

Thans door der vromen hulp der boozen magt ontwron-

gen, (wierf,

Wraak nu 't bezit eens goeds 't gene ik door moord ver-

Eens goeds waarom door my uw vrome vader stierf.

Laat de afstand van 't gebied uwe eedle wraak verzaden.

Myn rang verwyf my steeds myn vorige euveldden;

Ontneem my dan een' schat wiens doodelyk verwyf

My niets dan onrust baart, en my de ziel doorsnyd.

Ik durf na dit bestaan noch om geen vrindschap smeeken;

Maar zo myn zucht voor u, zo dikwyls u gebleken,

Iets van u smeeken mag, na 't afstaan van 't gebied,

Schenk my uw deerenis, ô Assur! haat my niet.

ASSUR.

Verbazend inkeer!... Vorst, uw wroeging heeft gesproken,

Uw hart omhelst de deugd... ach! Asfür is gewroken.
 Gy stemde in Terags dood in weêrwil van uw hart,
 En echter baart die dood u de ysfelykste smart! (vader,
 Men heeft uw ziel verleid!... De Godheid wreekt myn'
 Op u door streng berouw, door 't staal op zyn' verrader;
 Zy is door uw berouw en zyne dood voldaan,
 Dus voegt het Asfür niet om noch naar wraak te staan.
 Myn ziel zal uwe ziel in grootheid evenaren.
 Leef; heersch tot aan uw dood; gy moet den staf bewaren.
 Uw wroeging heeft veel meer dan deerenis verdient...
 Uw zucht te mywaarts spreekt... Gy schreit...

Hem om den bals vallende.

Ach! wees myn vriend.

NIMROD, *in de armen van ASSUR.*

Groothartige! in uw' arm voel ik myn' moed herleven.
 Wel! daar ge my de dood uws vaders wilt vergeven,
 En geenszins 't hoog gezag aanvaarden wilt van my,
 Kom, wees dan erigenaam van myne heerschappy.
 Verwerp geenszins dien rang, door my u aangeboden.

Tegen ZOROASTER.

Gy, deugdzaam sterveling! ik zwicht voor uwe goden.

Tegen ALORUS.

Gy, die my hebt gered uit een' bedriegers hand,
 Verwacht een heerlyk loon voor 't heil van 't vaderland.
 Dien verder met uw' raad, bewaar door trouwbetooning
 Een deugdbegeerigen, doch tevens zwakken koning;
 Opdat hy op den troon, gevormd door loos beleid,
 Beschermd door dwinglandy, heersch' met rechtvaardig-

Tegen AZA.

(heid.

Gy, door Alorus list, tot ons behoud, bedrogen,
 In eerbied voor 't gezag eens loozaarts opgetogen;
 Gy, loos door my getoetst, op myn' bewintmans raad,
 Zult gy, als Asfür, ook my aanzien zonder haat?
 Mag ik my ook in 't eind met uw vergifnis streelen?

AZA.

Ja! Maar ik zal met u het ryksgebied niet deelen.

Hoe

Hoe zeer myn fierheid ook het oog vestte op den troon,
 Verkreeg ik dien van u, hy strekte my tot hoon.
 Ik kan, op uw berouw, u licht vergifnis schenken;
 Maar 't voegt my niet om ooit aan uwen echt te denken.
 Ook bood ge my uw hand alleen uit staatsbelang,
 Myn fierheid wraakt een gift my aangeboôn uit dwang.
 Ik heb, door list misleid, door ydle vrees bewogen...

ZOROASTER.

Gy wierd tot heil van 't land in dwaling opgetogen.
 Die dwaling, die uw ziel die felle spyt verwekt,
 Hield voor elks oog uw' staat met zekerheid bedekt;
 Berofus, ziende uw ziel zyn godlyk aanzien vreezen,
 Waande u, zelfs noch deez' dag, Alorus kroost te wezen.

Wyzende op ALORUS.

Het nut van zyn bestaan zal blyken door den tyd;
 Acht dan den gryzaart hoog, en hoon hem niet door spyt.
 Hy heeft uw borst ontruikt aan 't zwaard van een' verrader;
 Keur alles in hem goed, bemin hem als uw' vader.
 Intusfchen daar uw hart niet stemt in 's konings echt,
 Is 't billyk dat gy hem ronduit uw hand ontzegt;
 Laat ons de veinzery, zo veel zulks zyn kan, haten;
 Wy moeten op de deugd en Godheid ons verlaten;
 Nooit stemt der laafte wil in list of veinzery,
 Dan als het voor het heil der eerste noodig zy.

Tegen den koning.

ô Koning! nu 't u lust naar mynen raad te hooren,
 Ach! laat u nimmermeer door een' profect bekoren,
 Wiens wandel slydig is met de inspraak van de deugd;
 Hy baart u wis berouw na kort genooten vreugd.
 De zedelyke deugd is 't waar behoud der volken;
 Men kent aan haar alleen de ware Hemeltolken.

Tegen ASSUR.

Gy, eisch uw' naam weêrom van hem die aan het hoofd
 Van een verbonden heir u stout uw' naam ontroofst.
 Laat ons, opdat de vrede in ons gewest blyv' wonen,
 Het volk, dat Asfur mint, den waren Asfur toonen,

Het rukt, zyn' stam ter gunst, verwoed den fabel uit;
Dat hy, tot heil van 't land, de dolle moordzucht stuit'.

o Hemel! zal dit volk naar Zoroaster hooren, (ren.
Geef dat zyn deugd hun ziel tot deugden aan moog' spoo-
Volmaak door zyne leer' 't geluk van 'taardsch geslacht.

Gy, Sterfling! min de deugd, of vrees de Hemelmagt.

E I N D E.

COPYE VAN DE PRIVILEGIE.

DE Staten van Holland en Westvriesland doen te weeten: alzo ons te kennen is gegeven by de Regenten van het Wees-en-Oude Mannenhuis der Stad Amsterdam, en in die qualiteiten te samen Eygenaars, mitsgaders Regenten van den Schouwburg aldaar; dat zy Supplianten, eenige Jaaren hebben gejouisseert van 't Octroy by ons den 27 May van den Jaare 1728. als meede van de prolongatie van dien den 6 December 1742. aan de Supplianten verleent, waar by wy aan de Supplianten goedgunstiglyk hadden geaccordeert en geoctroyeert, om nog voor den tyd van vyftien agter een volgende Jaaren, de Werken, die ten dienste van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog verder in het licht gebragt, en ten Tooneele gevoert zouden mogen werden, alleen te mogen drukken, doen drukken, uitgeeven en verkopen, dat de Jaren, by de voorsz. prolongatie van 't gemelde Octroy of Privilegie vervat op den 6 December van deezen Jaare 1757 stond te expireeren; en dewyl zy Supplianten ten meesten dienste van de Schouwburg, (waar van hunne respectieve Godshuyzen onder andere meede moeten werden gefustenteert, de voornoemde Werken, zo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten, als anders, die reets gedrukt, en ten Tooneele gevoert zyn, of in het toekomende gedrukt, en ten Tooneele gevoert zouden moogen werden, gaarne alleen, gelyk voorheen, zouden blyven drukken, doen drukken, uitgeeven en verkopen, ten einde dezelve Werken, door het nadrukken van anderen, haar luyfter, zoo in taale als spelkonst, niet mogten komen te verliezen, en dewyle haar Supplianten zulks na de expiratie van de voornoemde prolongatie van 't voorsz. Octroy, niet gepermittert was; zoo keerden de Supplianten haer tot Ons, reverentelyk verzoekende; dat Wy aan de Supplianten, in haar voorsz. qualiteyt, geliefden te verleenen prolongatie van het voorsz. Octroy, om de voorsz. Werken, zoo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten, als anders, reets gemaakt, en ten Tooneele gevoert, of als nog in het licht te brengen, en ten Tooneele te voeren, nog voor den tyd van Vyftien eerstkomende en agter een volgende Jaaren, alleen te mogen drukken, en verkoopen, ofte doen drukken, en verkopen, met verbod aan alle anderen op zekere hooge Poene by Ons daar tegens te statuereen, daar van te verliezen Octroy in forma; ZO is 't dat Wy de Zaake ende 't voorsz. verzoek overgemerkt hebbende, ende genegen wezende, ter beede van de Supplianten, uit Onze regte weeten-schap, Souveraine magt en autoriteit, dezelve Supplianten gefustenteert, geaccordeert en geoctroyeert hebben, consenteeren, accorderen ende octroyeren haer by deeze, dat zy, gedurende den tyd van nog Vyftien eerst achter een volgende Jaaren, de voorsz. Werken, indiervoegen, als zulks by de Supplianten is verzogt, en hier vooren uitgedrukt staat, binnen den voorsz. Onzen Lande alleen zullen mogen drukken, doen drukken, uitgeeven ende verkopen, verbiedende daaromme alle en een iegelyk de voorsz. Werken, in 't geheel ofte ten deele te drukken, na te drukken, te doen nadrukken, te verhandelen, ofte te verkopen, ofte elders nagedrukt, binnen den zelve Onzen Lande te brengen, uit te geven ofte te verhandelen en verkopen, op de verbeurte van alle de nagedrukte, ingebragte, verhandelde of verkogte Exemplaren, ende een boete van drie duysend guldens daar en boven, te verbeuren, te Appliceren een derde part

voor den Officier, die de Calange doen zal, een derde part voor den Armen der plaatsen daar het Casus voorvallen zal, ende het restteerende derde part voor de Supplianten, en dit telkens zo meenigmaal als dezelve zullen worden agterhaalt, alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met dezen Onzen O&roye alleen willende gratificeeren tot verhoedinge van hunne schade door het nadrukken van de voorz. Werken, daar door in genigen deele verstaan den inhoudende van dien te autoriseren, ofte, te advouëren, en veel min, dezelve, onder onze protectie en bescherminge, eenig meerder Credit, aansien, of reputatie te geeven, nemaar de Supplianten in cas daarinne iets onbehoorlyks zoude influëren, alle het zelve tot hunnen laste zullen gehouden wezen te verantwoorden, tot dien einde wel expresselyk begeerende, dat byaldien zy dezen onzen O&roye voor den zelve Werken zullen willen stellen, daar van geene geabbrevieerde of gecontraheerde mentie zullen mogen maken, nemaar gehouden weezen, het zelve O&roy in 't geheel, en zonder eenige omiffie, daar voort te drukken, of te doen drukken, en dat zy gehouden zullen zyn, een Exemplaar van de voorz. Werken, op Groot Papier, gebonden en wel geconditioneert, te brengen in de Bibliotheek van onze Univerfiteyt te Leyden, binnen den tyd van zes weeken, nadat zy Supplianten dezelve Werken zullen hebben beginnen uit te geeven, op een boete van zes hondert gulden, na expiratie der voorz. zes Weeken, by de Supplianten te verbeuren ten behoeve vande Nederduitse Armen van de plaats alwaar de Supplianten woonen, en voorts op pœne van met 'er daad verfteeken te zyn van het effect van deezen O&roye, dat ook de Supplianten, schoon by het ingaan van dit O&roy een Exemplaar geleverd hebbende aan de voorz. Onse Bibliotheek, by zoo verre zy geduurende den tyd van dit O&roy dezelve Werken zouden willen herdrukken met eenige Observatien, Noten, Vermeerderingen, Veranderingen, Correctien, of anders, hoe genaamt, of ook in een ander formaat, gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van dezelve Werken, geconditioneert als vooren te brengen in de voorz. Bibliotheek, binnen denzelven tyd, en op de boeten en pœnaliteit, als vooren. En ten einde de Supplianten deezen onzen Contente ende O&roye mogen genieten als naar behooren, lasten wy allen en een iegelyken, dien het aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoud van dezen doen, laten en gedogen, rustelyk, vredelyk en volkomentlyk genieten en gebruiken, cesleerende alle belet ter contrarie. Gedaan in den Hage, onder onzen Grooten Zegele, hier aan doen hangen op den agtsten November, in 't Jaar onzes Heeren en Zaligmakers duizend zeven-honderd-zeven-en-vyftig.

P. S T Y N.

Ter Ordonnantie van de Staaten,
C. BOEY.

Lager stond,

Aan de Supplianten zyn, nevens dit O&roy, ter hand gestelt by Extract Authenticq, haar Ed. Gr. Mog. Resolutien van den 28. Juny 1715, en 30. April, 1728, ten einde om zig daar na te reguleeren.

De Regenten van het Wees- en Oude-Mannenhuis hebben, in hunne voorz. qualiteit, het recht van deze Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen Druk, van ZOROASTER, *Trentspel*, vergund aan IZAAK DUIM.
In Amsteldam, den 20. Mei, 1768.

